

LAISVĖ

Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second
class matter at the
Post Office of Jama-
ica, N. Y., under the
Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY

LAISVĖ

Savaitinis
Jungtinėse Valstijose \$12.00
Kanadoje \$15.00
Kitur užsienyje \$15.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 25 centai

PRICE 25 c.

NO. 3

PENKTADIENIS, SAUSIO [JANUARY] 21, 1983

OZONE PARK, N. Y. 11417

72-IEJI METAI

KRISLAI

Dėkojame už sveikinimus
šios dienos "Laisvėje"
skaitykime
d. Griškevičiaus kalbą
pasakytą Maskvoje
Rezoliucijos už taiką
nusiurbė kongresą
Bedarbių pora rasta
negyva mašinoje
Tai bent meiluzis

IEVA MIZARIENĖ

"Laisvės" redakcijoje ir
administracijoje suplaukė
daug švenčių proga sveikini-
mų. Aišku ir asmeniniai ga-
vome daug sveikinimų, ypa-
tingai iš Tarybų Lietuvos.

Dėkojame visiems už svei-
kinimus. Mūsų gyvenimas
dabar toks sunkus, nespėja-
me išreikšti padėką atviru-
kais. Tad prašome visų mus
sveikinančių draugų priimti
padėką per mūsų mylimą
laikraštį "Laisvę".

"Laisvės" kolektyvas linki
visiems laimingų, darbingų,
taikingų, sveikų Naujųjų
Metų.

Komunistų Partijos
LTSR/CK Pirmojo Sekretor-
iaus draugo Petro Griškevi-
čiaus kalbą pasakytą Mask-
voje, Kremliuje, per 60-me-
čio minėjimą, perspausdina-
ma šiame numeryje. Būtinai
kiekvienas turime perskaity-
ti tą taip svarbią kalbą.

Dar nesuėję keturios
savaitės JAV Kongreso 98-
toje sesijoje, o jau paplūdo
JAV liaudies masyviai reika-
lavimai, kad kongresas kuo-
greičiausiai imtų svarstyti
taikos klausimą.

Jau pateikta, keletas "tai-
kos rezoliucijų", ir atrodo,
kad dar bus daug priduro.
Iš Massachusetts valstijos
kongreso atstovai Edward
Markey ir Silvio Conte iš
naujo pateikė rezoliuciją už-
šaldymui branduolinių gink-
lų. Ši rezoliucija buvo pralai-
mė ankstesniame kongrese
dviem balsais. Rezoliucijos
rėmėjai pilni optimizmo, kad
jie šiame kongrese laimės.

Chicagoje, praėjus kelioms
dienoms po Naujųjų Metų,
mašinoje rasta negyva pora,
vyras ir žmona, Norman Pe-
ters, 54 m. amžiaus ir žmona
Anne, 50 m. amžiaus. Atro-
do, kad jie mašinoje gyveno.
Jie buvo išmesti iš buto ir
priversti apsigyventi maši-
noje. Jie mirė nuo dujų
užnuodijimo.

Peters buvo lokalo 126-to
geležies darbininkų unijos
narys. Pat Byrne, to lokalo
sektorius, sakė, kad tar-
45 ir 50 procentų unijos
narių be darbo nuo 1978,
1979 metų.

Giovanni Vigliotti Phoenix,
Arizonoje buvo suimtas, už
daugpatystę. Jo advokatas
pripažino, kad jis per pasta-
ruosius 20 metų vedė apie
100 kartų.

Prokuroras sakė, kad
įmanoma atrodantis 53 metų
amžiaus Vigliotti, vedė mo-
teris, tikslu iš jų išvilioti
pinigus. Patrauktas teisman
dabar Patricijos A. Gardi-
ner, kuri už jo išteikė, as-
tuonias dienas 1981 metais
su juo meilikavimosi. Jis ja
įtikino parduoti namą ir kai
namą pardavė, už dviejų sa-
vaitių dingo su \$36,500.

Arafat buvo
Maskvoje

Maskva. — Palestinos Va-
davimo Organizacijos vadas
Yasir Arafat, po pasitarimų
su Jordano karalium Hussein
dėl Palestinos ateities, lan-
kėsi čia ir tarėsi su TSRS
Komunistų Partijos gen.
sektoriumui Andropovu ir
TSRS užs. reikalų ministru
Gromyka.

Bendrai išleistajame komu-
nicate pabrėžiama, kad PLO
vadovybė stovinti už savano-
rišką konfederaciją tarp Pa-
lestinės valstybės, kai ji bus
įsteigta, ir Jordano. Tekste
sakoma, kad Tarybų Sąjunga
parodė pilną Palestinos Va-
davimo Organizacijos vadų
padėties supratimą ir kad
remis viską, kas palestinie-
čiams naudinga.

Teheran. — Irano naftos
ministerija paskelbė, kad nu-
traukiamas trejus metus už
trukęs naftos racionavimas,
palietęs tris milijonus šalies
automobilių savininkų. Ra-
cionavimas buvo įvestas, kai
prasidėjo karas su Irak 1980
m. rugsėjo mėn. ir smarkiai
nukentėjo naftos rafinerijos.
Irano gyventojai kasdien su-
naudoja apie 700 tūkst. naft-
tos statinių.

Lenkai išspėja
užsienio žurnalistus

Varsuva. — Informacijos
ministras Jerzy Urban spau-
dos konferencijoje diskutavo
UPI reporterės Ruth Gruber
atvejį ir pareiškė, kad vy-
riausybė imsis visų priemo-
nių prieš žurnalistus, kurie
priešiški ar kenks valstybės
reikalams.

Si amerikietė žurnalistė
pereitą šeštadienį turėjo iš
Lenkijos išvykti, nes jos ra-
šiniai buvę pilni melagingų
žinių. Su tokiais žurnalistais,
kaip ministras nurodė, nebus
daroma jokių ceremonijų.

Tuo tarpu dar nebuvo žino-
ma, kokių priemonių prieš
lenkus imsis JAV valstybės
departamentas. Svarstoma
keletas galimybių prieš len-
kus žurnalistus, dirbančius
Amerikoje.

Las Pas, Bolivija. — Vy-
riausias prokuroras patvar-
kė, kad Federatyvinei Vokietijai būtų išduotas Klaus
Barbie, 69 m. amžiaus, Hit-
lerio laikais buvęs Gestapo
vadas, kaltinamas tūkstančių
žydų ir prancūzų laisvės ko-
votojų nužudymu. Barbie at-
vyko į Boliviją prieš 31
metus ir 1957 m. priėmė
Bolivijos pilietybę, pakeisda-
mas pavardę į Altmann.

POPIEŽIUS PRIEŠ MIRTIES BAUSMĘ

Vatikanas. — Sausio 15 d.
kalbėdamas prie Vatikano
akredituotiems diplomatom,
popiežius Jonas Paulius II
pasisakė prieš mirties baus-
mę ir prašė pasigailėti ypač
politinių kalinių.

Tai pirmas istorijoje sykis,
kai popiežius viešai pasisako
kapitalinės bausmės klau-
simu. Popiežius Pijus XII 1955
m. buvo pareiškęs, kad kiek-
viena valstybė turi nuspresti,
kokiais bausmėmis ji savo
piliečiams turi taikyti. Vati-
kano kodekse vienu metu
taip pat buvo mirties bausmė
popiežiaus žudikui, bet 1966
m. tas straipsnis iš kodekso
išimtas.

Popiežius kritikavo valsty-
bes, kur žmonės pradingsta
be žinios. Manoma, kad jis
čia galvoje turėjęs Argenti-
nā, kur pastaruoju metu at-
rasti masiniai tokių dingusių
vyrų kapai.

Jis kvietė visas šalis prie
taikos, pabrėždamas, kad
dialogas tarp tautų yra vi-
nintelis tinkamas kelias. Jis
ragino didvalstybes siekti
nusiginklavimo tiek konven-
cinių, tiek branduolinių gink-
lų srityje. Jis ypatingai pa-
brėžė padėti Centrinėje
Amerikoje ir smarkiai kišima-
si iš užsienių. Taip pat reikė
susirūpinimo dėl padėties Li-

bane, Afganistane, Šiaurinė-
je Airijoje, Irane ir Irake.
Pasaulio diplomatai, kurių
apie 200 yra kredituoti prie
Vatikano, buvo susirinkę
metinio susitikimo Apaštališ-
koje salėje. Popiežius jiems
kalbėjo prancūziškai, kalbą,
kuri vis dar tebelaikoma dip-
lomatų nuosavybe.

London. — Britų gynybos
ministerija paskelbė, kad
Falkland-Malvinų salų karo
metu žuvusieji Argentinos
kariai bus palaidoti vienoje
vietoje. Dabar jie yra palai-
doti įvairiose vietose. Argenti-
na protestuoja, bet premje-
rė Margaret Thatcher pa-
reiškė, kad, jeigu Argentina
daro trukdymus juos garbin-
gai palaidoti, tai juos pa-
gerbs D. Britanija. Esama
apie 250 žuvusių argentinie-
čių.

Maskva. — Maskvos Fizi-
kos ir Matematikos Instituto
direktorius Oleg Belocerkov-
ski pranešė, kad tarybinis
satelitas Kosmos-1402, dėl
kurio Vakarų spaudoje ir per
radiją tiek prikaltėta, pa-
sieks Žemės atmosferą vasar-
io viduryje. Bet jis nebus
pavojingas, nes radioakty-
vios dalys jau bus išdegusios
erdvėje.

Japonų premjeras atvyko
gerinti santykių su JAV

Washington. — Pereitą pir-
madienį su oficialiu vizitu
atvyko naujasis Japonijos
premjerą Yasuhiro Nakaso-
ne. Jis čia su prez. Reaganu
ir jo administracijos nariais
aptars prekybos ir ginklavi-
mo reikalus, kurie pasta-
ruoju laiku gadina tarpusa-
vio santykius.

Amerikos biznio ir unijų
vadai spaudžia prez. Reaga-
nā, kad jis gautų iš Japonijos
eilę nuolaidų prekybos srityje.
Ypatingai susirūpinę
automobilių pramonės atsto-

vai, nes japonai daug savo
automobilių įveža į JAV ir
nuo to kenčia patys ameri-
kiečiai. Norima, kad Japoni-
ja ir toliau tebesilaikytų sa-
vanoriško susidrausminimo
ir tų automobilių tiek daug
neeksportuotų.

JAV kariniai sluoksniai ti-
kisi iš svečio gauti pažadų
papildomiems ginklavinimui
ispareigojimams, nes tarys
pačiai Amerikai nereikėtų
tiek daug lėšų skirti Pacifiko
gynybai.

JAV Valstybės sekretorius George Shultz [d.] Washingto-
ne pasitinka Japonijos premjerą Yasuhiro Nakasone.

Carter ir Ford
kritikuoja Izraelį

New York. — Buvę JAV
prezidentai Carteris ir For-
das, bendrai pasirašytame
rašinyje, atspausdintame šių
metų Reader's Digest vasar-
io laidoje, kritikuoja Izraelio
premjerą Begino politiką
užimtose arabų žemėse. Jie-
du tvirtina, kad ji esanti
vienintelė kliūtis pasiekti tai-
kai Artimuosiuose Rytuose.

Carteris su Fordu tvirtina,
kad reikia pripažinti skau-
džią tiesą, jog Izraelis nesi-
laiko kai kurių Camp David
susitarimų. Jiedu sako, kad
Izraelis nerodo noro suteikti
palestiniečiams pilną autono-
miją Vakariniame Jordano
Krante ir Gazos srityje, kad
ir toliau vykdo toje teritori-
joje žydų sodybų statybą,
kad išpeikė prez. Reagano
planą panašioms statyboms
sustabdyti, kad konfiskuoja
arabų nuosavybę.

Primindami, kad arabų
tarpe yra moderuotų vadų,
kurie galėtų taikos labai pa-
sidarbuoti, jiedu nurodo Jord-
dano karalių Husseiną, bet
abudu sutartinai pabrėžia,
kad ilgalaikė taika ateis tik
tada, kai Izraelis ims vykdyti
Camp David susitarimus,
ypač kiek tai liečia Jordano
krantą ir Gazą.

Ankara. — Prasidėjo teisme
byla prieš 740 asmenis, kal-
tinamus dalyvavus valdžios
perversme prie Juodosios jū-
ros esančiame Fatsa mieste.
Apie 260 asmenų gresia mirties
bausmė. Valdžia juos ištaria,
kad jie priklauso marksistinei-leninistinei or-
ganizacijai Dev-Yol (Revoliucijos kelias). Komunistų par-
tija yra uždrausta nuo 1975
m.

Carlos Romulo
išeina į pensiją

Manila. — Ilgametis Filipi-
nų užsienio reikalų ministras
gen. Carlos Romulo atsista-
tydino iš pareigų, norėdamas
užleisti vietą, kaip jis išsi-
reiškė, "jaunesnei kartai".
Jam dabar 84 metai amžiaus.
Užsienio reikalų ministru šį
kartą jis išbuvo 14 metų.
Įvairiuose valdžios postuose
jis yra buvęs dar prieš II
Pas. karą, kai Filipinai pri-
klausė Amerikai.

Jis populiarus buvo ir
tarptautiniuose susitikimu-
ose, ypač Jungtinės Tautos,
kur jis vienu metu buvo iš-
rinktas Generalinės asamblė-
jos prezidentu.

Roma. — Miesto taryba nu-
tarė restauruoti senoviskąjį
Forumą ir paversti milžiniš-
ku archeologiniu parku, skir-
tu pėstiesiems. Forumas bu-
vo pastatytas kaip prekyvie-
tė Romos karaliaus Tarquini-
jaus Prisco laikais—septinta-
jame buvusios eros šimtme-
tyje.

Washington. — Jau ir an-
tra moteris pateko į ministe-
res. Prez. Reagan paskyrė
Margaret M. Heckler sveika-
tos ir žmonių tarnybos postui
vietoje pasitraukusio Ri-
chard S. Schweiker. Ši mi-
nisterija yra pati didžiausia
pagal savo išlaidas. Pereitais
metais išleista \$275 milijonai.

Gromyka lankosi
Federatyvinėje Vokietijoje

Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ministras Andrejus
Gromyka [dešinėje] sutinkamas Federatyvinės Vokietijos
prezidentu Karl Carstens.

Bonn. — Šią savaitę ketu-
rias dienas Federatyvinėje
Vokietijoje praleido Tarybų
Sąjungos užsienio reikalų mi-
nistras Andrejus Gromyka.
Jis buvo priimtas šalies pre-
zidentu Karl Carstens, posė-
džiavo su Fed. Vokietijos
kancleriu Helmut Kohl, už-
sienio reikalų ministru Hans-
Dietrich Genscher, buvo su-
sitikęs su eile žymių vokiečių
lyderių, jų tarpe ir su buvu-
siu kancleriu Willy Brandt
bei dabartinio kanclerio Kohl
oponentu ateinančiuose rin-
kimuose socialdemokratu
Hans-Jochen Vogel.

Gromyko garbei suruošto
banketo metu pasikeista kal-
bomis. Gromyka kaltino
Ameriką, kad ši siekia pir-
menybės branduolinių ginklų
srityje ir išspėjo vokiečius,
kad branduolinių karo atveju
Vokietija ir Tarybų Sąjunga
atsidursiančios vienodame
pavojuje. Darydamas aliuiziją
į prez. Reagano administra-
ciją, Gromyka išsireiškė, kad
branduolinių karo pavojaus
gali nematyti tik tokie žmo-
nės, kurie neįstengia matyti
daiktų, kaip jie tikrai atrodo.

Gromyka pakartojo nese-
niai TSRS Komunistų Parti-
jos gen. sekretoriaus Juri-
jaus Andropovo pasiūlymą
sumažinti TSRS vidutinio
siekimo raketų skaičių iki
161, tai yra iki tiek, kiek jų,
NATO nepriklausančių, turi
bendrai D. Britanija ir Pran-
cūzija. Gromyka dar pridėjo
ir tai, kad TSRS yra linkusi
tarti dėl sumažinimo savo
artimojo siekimo raketų, ku-
rios esančios nukreiptos į
Vakarų Europą, jei atitinka-
mai nusiginkluos ir NATO
valstybės.

Spaudos komentatoriai aiš-
kina, kad ši Gromykos vieš-
nagė ir pareiškimai gali pa-
daryti įtakos į Fed. Vokiet-
ijos rinkimų rezultatus. Rin-
kimai įvyks šių metų kovo 6
d. Vokiečiai rinkis naują
kanclerį. Dabartinis kancleris
Kohl stovi už prez. Reaga-
no vadinamą zero planą, o
jo oponentas Vogel kandida-
tuoja kaip "taikos šalinin-
kas". Jis neseniai lankėsi
Maskvoje ir ten buvo susiti-
kęs su Andropovu. Vogel
ragina amerikiečius modifi-
kuoti prez. Reagano planą.
Pagal tą planą NATO valsty-
bės nedelsiant JAV stra-
teginių raketų, jei Tarybų

Sąjunga sutiktų išmontuoti
savo vidutinio siekimo rake-
tas.

Gromyka vokiečiams pa-
brėžė, kad Tarybų Sąjunga
negalinti ignoruoti fakto, jog
Federatyvinė Vokietija esanti
vienintelė valstybė, kur
JAV ketina įtaisyti branduo-
lines Pershing 2 raketas,
keleto minučių laikotarpyje
galinčias pasiekti strategi-
nius taikinius, esančius Ta-
rybų Sąjungos gilumoje.

Ragina pakeisti
kariuomenės teismų
kodeksą

Washington. — Amerikos
civilinių teisių gynėjai ragina
JAV aukščiausiąjį kariuome-
nės teismą išbraukti iš ka-
riuomenės kodekso mirties
bausmę. Jie tvirtina, kad ta-
sai kodeksas nesąs pakore-
guotas sutinkamai su JAV
Aukščiausiojo Teismo pa-
tvarkymais.

Siuo metu mirties bausmė
yra nubauti šeši kareiviai,
bet bausmė jiems dar nei-
vykdyta. Karo teismas juos
nuteisė už žmogžudystę. Jie
laikomi Wichita, Kan., discipli-
nos barakuose.

Kalinius užstoja Amerikos
Civilinių Laisvių Sąjunga ir
NAACP teisinės gynybos ir
švietimo fondacija. Juos re-
mia ir New Yorko miesto
advokatų sąjunga.

Washington. — Prez. Rea-
gan, jo paskirtoji komisija ir
Kongreso lyderiai pasiekė
sutarimo dėl socialinio drau-
dimo plano. Bus suteikta \$69
bilijonai, kurių turėtų užtek-
ti šiam dešimtmėčiui.

Pašto suvenyras

TSRS ryšių ministerija An-
tano Sniečkaus, Tarybų Są-
jungos partinio ir valstybinio
veikėjo, Socialistinio Darbo
Didvyrio, 80-ųjų gimimo me-
tinių proga išleido daiktai
apipavidalintą voką su pašto
ženklų. Nuo 1940 iki 1974
metų jis buvo Lietuvos Komu-
nistų partijos CK pirmasis
sektorius. Ant voko Snieč-
kaus portretas ir atminimo
įrašas.

Pagamintas specialus pašto
antspaudas, kuriuo sausio 7
dieną Vilniaus centriniam
pašte buvo žymima korespon-
dencija.

TASS-o koresp. ELTA

LAISVĖ

LITHUANIAN
WEEKLYPUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE
PUBLISHING SOCIETY, INC.

Published Fridays, except in case of holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.

Established April 5, 1911

EVA T. MIZARA, Editor & Business Manager

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year \$12.00	United States, per 6 months . . . \$6.50
Canada, Lat. Amer., per year . \$15.00	Canada, Lat. Amer., 6 months . \$8.00
Foreign countries, per year . . \$15.00	Foreign countries, 6 months . \$8.00

Pasiūlymas baigti paktus

Socialistinių kraštų pasiūlymas baigti karinius paktus yra logiškas ir sveikintinas. Tame siūlyme Rytų Europos socialistiniai kraštai—TSRS, Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija ir Bulgarija, kurios įeina į Varšuvos pakta, pasiūlė Siaurės Atlanto santarvės organizacijai (NATO) abu paktus likviduoti. Tai siūlymas, kurį sveikina didi dauguma Vakarų Europos žmonių, o valdžios, iškaitant labiausiai konservatyves, kaip tai Didžiosios Britanijos, irgi išsireiškė, kad siūlymas bent "vertas nagrinėjimo".

Iš tikrųjų, tai tikriausiai logiškiausia išeitis iš dabartinės susivėlusios padėties, kurioje Europa, seniausias civilizacijos kontinentas, pasidalinęs į dvi karines stovyklas, abi iki dantų apsiginklavusios mirtiniais ginklais. Tiesa, Europoje yra kelios taip vadinamos neutralės šalys (Suomija, Austrija, Jugoslavija, Albanija, Airija ir kt.) bet ką reiškia neutralumas termobranduolinių ginklų laikais? Juk, tos šalys irgi pavirstų masinės mirties plotais, nuklotais lavonų,—rūbežiai nieko nereiškia branduolinio karo laikais.

Daug kam mūsų šalyje atrodo, kad tas iš Rytų ateinąs siūlymas yra "nerealistinis". Bet kodėl? Juk jo vykdymas padėtų visiems,—panaikinus karinius paktus ir pradėjus pagrindinį nusiginklavimą—nuo žmonijos būtų nuimta lyg Damoklo kardas kabanti baimė, kraštai,—Vakarų ir Rytų, įstengtų kanalizuoti savo fondus taikings statybos ir žmonių gerbiuoto, o ne ginklavimosi tikslams.

Kas gali prieš tokią logiką argumentuoti?

Pakaitos JAV vyriausybėje

Mūsų valdžios kabinetas turi du naujų narių,—geriau pasakius, dvi naujas nares: transporto sekretoriui Drew Lewis pasitraukius, į jo vietą paskirta Elizabeth Dole, o sveikatos sekretoriui Richardui Schweikeriui pasitraukius, į jo vietą paskirta Margaret Heckler. Taigi, mūsų vyriausybė dabar turi dvi moteris sekretores-ministres. Bet ar tuomi galima džiaugtis? Pats faktas, kad moterys pradeda vis daugiau eiti atsakingas vietas, žinoma, sveikintinas. Bet bėda, kad mūsų ultra-konservatyvus prezidentas, kaip tai iš jo galima laukti, suranda tokias moteris, kurios atitinka jo politinėms pozicijoms. Taip, abi, Dole ir Heckler, yra dešiniojo republikonų sparno narės, yra nusistačiusios prieš feminizmą ir t. t. Iš jų negalima laukti nieko geresnio, palyginant jas su savo pirmtakūnais. Dar blogiau, nors jis to nesako, Schweikeris, kaip manoma, pasitraukė iš sveikatos sekretoriaus vietos, nes jis buvo priešingas Reagano politikai tose srityse, tai yra, Reagano beširdiskumui kaslink neturtingų žmonių sveikatos. Iš ponios Heckler Reaganas, kaip matyti, tikisi mažiau pasipriešinimo.

Kaip sako New Yorko Times, pakaitos vyriausybėje nedaromos, jeigu viskas vyksta sklandžiai, ir viskas rodo, kad net pačiuose jam artimiausiose rateliuose ne visa Reagano politika turi pilną paramą. Ypatingai jo ekonominė politika, taip vadinama reaganomika, sutinka vis daugiau pasipriešinimo, o jeigu ne pasipriešinimo, tai bent skepticizmas.

Švelni ar griežta žiema?

Klimato ekspertai stengiasi įspėti, kokia bus ši žiema mūsų Šiaurės Amerikos kontinente. Iš pradžių buvo sakoma, kad ji bus nepaprastai griežta—labai šalta. Bet žiema jau gerokai įpūšėjusi, ir iki šiol buvo gan švelni. Tad, dabar jau pranašaujama, kad ji iš viso bus švelni.

Visi pripažįsta, kad moksliniai negalima nustatyti, koks oras viespataus po kokio nors laiko, ilgesnio negu keletas dienų. Bet spėjiojimai vis daromi. Ir šiais laikais tie spėjiojimai turi daugiau negu žingeidumo reikšmę. Buvo laikai mūsų šalyje, kuomet apie ateisiančios žiemos orą buvo spėjama šiaip sau. Dabar tas glaudžiai suriša su ekonomija. Mat, sunkūs ekonominiai laikai visuomet uždeda dar sunkesnę naštą ant neturtingų žmonių pečių sunkios žiemos laikmečiu. Tokiame didmiestyje kaip New York milijonai neturtingų žmonių per ilgus periodus turi kentėti butuose, kur apšildymas sporadiškas—tai yra, vieną dieną yra šilumos, kitą apšildymas gali sustoti, ir tas gali tęstis per dienas arba net savaites. Didžiųjų namų savininkai visuomet suranda pasiteisinimų: "sugedo" centralinio apšildymo mechanizmas, "nepristatytas kuras" ir t. t.

Tad, ko žmonės nori nuo žiemos, priklauso nuo jų ekonominės klasės: turtingesnieji paprastai nori šaltos, snieguotos žiemos, kad jie galėtų savaitgaliais išvažiuoti užmiestį, į kalnus, žieminiam sportui. Beturčiai,—kaip tik atbulai: jie žino, kad šalta žiema jiems neša ne tik nepatogumų, bet kartais ir kančių.

LIAUDIES PATIRTIS SAKO...

Garsas girdisi iš toli —	Jeigu žylė iš pat ryto sėdi
lauk blogo oro.	šešelyje — naktį lauk
Varnos tūpi medžių viršū-	šaltio.
ne — lauk šalčio.	Balta žiema — žalia vasara.
Jeigu papajautos kiaules	Ziemą varnos garsiai kar-
kasos priekinis galas plo-	kia — lauk pūgos.
nesnis — bus ilga ir šal-	
ta žiema.	

A. BAGDONAS

Lietuva tautų brolijoj

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS CK PIRMOJO
SEKRETORIAUS DRAUGO
P. GRISKEVIČIAUS KALBA

Tarybų Sąjungos įkūrimo 60-metis buvo labai iškilmingai pažymėtas Maskvoje, Kremliaus suvažiavimų rūmuose 1982 metų gruodžio 21 dieną. Minėjime pagrindinę kalbą pasakė TSKP Centro Komiteto Generalinis Sekretorius Jurijus Andropovas. Taip pat kalbėjo visų tarybinių respublikų garbingiausi atstovai ir daugelio užsienio šalių svečiai. Tarp kalbėtojų buvo ir Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto Sekretorius Petras Griškevičius, kurio kalbą žemiau spausdiname.

Gerbiami draugai! Tarybų Sąjungos Komunistų partija, apsiginklavusi Lenino idėjomis, atvedė mūsų šalies liaudį į istorines pergalės.

Nuo amžių žmonija svajojo apie tokia visuomenę, kur nebūtų priepasidavimų ir smurto. Tarybiniai žmonės svajone pavertė tikrovę. Jie įvykdė žygdarbi, kuriuo šiandien žavisi visos pasaulis. (Plojimai.)

TSKP CK Generalinio Sekretoriaus draugo Jurijaus Andropovo pranešime, kuriame išklaušė labai atidžiai, ryškiai ir turiningai parodytas šlovingas kelias, kurių Tarybų valstybė nuėjo per 60 metų, ir iškelti platus masto dabarties uždaviniai.

Šiuo keliu kartu su kitomis broliškoms tautoms žengia ir lietuvių tauta. Mes tuo didžiuojamės, tai—mūsų jėga ir laimė!

Šiandien, švęsdami TSRS 60-ąją, Tarybų Lietuvos darbo žmonės taria nuosirdžios padėkos žodžius Komunistų partijai, jos lenininiam Centro Komitetui, visoms broliškoms tarybinėms tautoms ir pirmiausia didžiajai rusų tautai už Lietuvos darbo žmonių išvadavimą iš kapitalizmo jungo, už tėvišką pagalbą ir taurią širdį. (Plojimai.)

Šiandien, džiaugsmingų iškilnių dieną, ypač prasmingai skamba mums brangūs mūsų valstybinio himno žodžiai—"Laisvųjų respublikų sąjunga amžiams tvirtiausiais didžiosios Rusijos suburtu". Tautų valia sukurta galinga Tarybų Sąjunga atspindi mūsų partijos lenininės nacionalinės politikos gyvybingumą, teisingumą ir jos pergalę. (Plojimai.)

Slovingas daugiatacionalių Tėvynės metines mes pažymime, įgyvendindami uždavinius, kuriuos iškėlė TSKP XXVI suvažiavimas, jubiliejinį metų išpateigijimus. Antruosius penkmečio metus respublikos pramonė baigia, įvykdžiusi svarbiausius planinius rodiklius. Įvykdyti visos augalininkystės produkcijos pardavimo valstybei planai. Lietuvos komunistai, visi darbo žmonės TSKP CK 1982 m. lapkričio plenumo nutarimus, draugo Jurijaus Andropovo kalboje išdėstytas išvadas ir teiginius laiko kovine veiksmų programa.

Švęsdami Tėvynės jubiliejų, mes susumuojame nuveikto darbo rezultatus. Tarybų valdžios metais Lietuva broliškų tautų nesavanaudiškos pagalbos dėka iš kažkada atsilikusio krašto virto plačiai išsivysčiusia industrine-agrarine respublika. Šiais metais pramonės produkcijos pagyinti su 1940 metais pagaminta 63 kartais daugiau, o elektros energijos gamyba per tą laiką išaugo 144 su viršum karto. Sukurtos visiškai naujos pramonės šakos, išaugo nauji miestai ir gyvenvietės.

Neatpažįstamai pasikeitė Lietuvos kaimo gyvenimas. Ten, kur kažkada žmonės skyrė siauri ju skurdžios žemės rėželiai, nusėti medinių vienkienų su šiaudiniais stogais, kur valstietis lenkė nugara, dirbdamas dvarininko.

P. Griškevičius

kams ir buožėms, dabar plyti kolūkių ir tarybinių ūkių laukai. Į mūsų kaimą atėjo technika, kultūra. Jame įsitvirtino nauji socialistiniai žmonių santykiai. Gerai įrengtos gyvenvietės jau gyvena daugiau kaip 60 procentų kaimo gyventojų.

Dosni valstybės pagalba leidžia mums realizuoti didelius kaimo ekonominio ir socialinio vystymo planus. Uždaru drenažu nusaustinta daugiau kaip 73 procentai pernelyg drėgnų žemių. To dėka padidėjo žemės derlingumas. Dabar Lietuvos žemdirbiai gauna dvigubai daugiau žemės ūkio produkcijos negu buržuaziniai laikais.

Sparčiai vystomas liaudies švietimas, mokslas, kultūra, literatūra ir menas.

Tokio masto laimėjimus visose mūsų gyvenimo srityse buvo galima pasiekti tik socializmo sąlygomis, esant vieningam liaudies ūkio kompleksui.

Mūsų laimėjimai kelia imperialistų ir už vandenyno prieglobstį radusių lietuviškųjų buržuazinių nacionalistų pyktį. Juos smaugia neapykanta tarybinė santvarka. Jie graudžiai apraudo tuos laikus, kai Lietuva buvo keičiama moneta imperialistų žaidime, ir šmeižia mūsų tikrovę, grubiai iškraipo faktus, griebiasi įvairiausių klastočių. Bet tuščių jų pastangos! Kelio į praeitį nėra ir nebus! (Plojimai.)

Tarybų Lietuva nedidelė, kaip gintaro lašelė. Taip sakė poetė Salomėja Nėris, kuri buvo Lietuvos Liaudies

seimo delegacijoje, atvykusioje 1940 metų vasarą į Maskvą prašyti, kad Lietuva būtų priimta į Tarybų Sąjungos sudėtį. Bet kartu ji ir neapdrėpiamai didelė, nes įeina į darnią tarybinių tautų šeimą. Giliai suleido šaknis mūsų gyvenime tarybinis patriotizmas. Pasididžiavimas mūsų socialistine Tėvyne, kuri nesibaigia respublikos sienomis, o plyti nuo Baltijos jūros iki Ramiojo vandenyno. Ir visur mes priklausome vieningai galingajai socialistinio šaliai. (Plojimai.)

Visa, ką mes šiandien turime, neatėjo savaime. Stiprios darbo žmonių rankos, revoliucinis Lenino idėjų patosas, broliškų tautų draugystė—visų mūsų pergalų laidas. Ir mes saugosime šią draugystę kaip akies vyzdį. (Plojimai.)

Kelias, kurį nuėjo Tarybų Lietuva, kaip ir kiekviena respublika, didžiosios Tarybų Sąjungos sudėtyje, ryškiai patvirtina tarybinės santvarkos pranašumus, mūsų partijos nacionalinės politikos gyvybingumą ir teisingumą, politikos, kurios negalėjo pakirsti jokie išmėginimai, nes ši politika lenininė, bolševikinė.

Lietuvos darbo žmonės didžiuojasi, kad yra TSRS piliečiai, kad drauge su visa tarybine liaudimi savo indėliu prisideda prie didžiojo žygio—komunistinės visuomenės sukūrimo.

Draugai! Tarybų Lietuvos komunistai, visi darbo žmonės, glaudžiai susitelkę apie Lenino partiją, jos Centro Komiteta, negailės jėgų ir energijos, kad būtų sėkmingai įgyvendinti TSKP XXVI suvažiavimo nutarimai, pasiaukojamai kovos už tai, kad toliau klestėtų ir stiprėtų, būtų dar galingesnė mūsų didžioji Tėvyne—Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga. (Ilgi plojimai.)

"I guess we could fix it up honey. But then the landlord will probably dash in and demand rent for a luxury flat!"

EDUARDAS MIEŽELAITIS

Audra

Ne jūro įsisiautėjo audra, bet mano
Sirdį, kur blaškosi il baltas žaibas čia
Patekusi žuvėdra. Ją čia arieno
Bangų orkestras, — ir tokia dabar kančia!

Nelengva mano sielos augalotam kalnui
Pakelti žaibo, griausmo, debesų, bangų
Ir vejo smūgius. Bet jis rūščiai saugo
Žvecinų

Žuvėdros polėkį. Ar jai čia ne saugu?

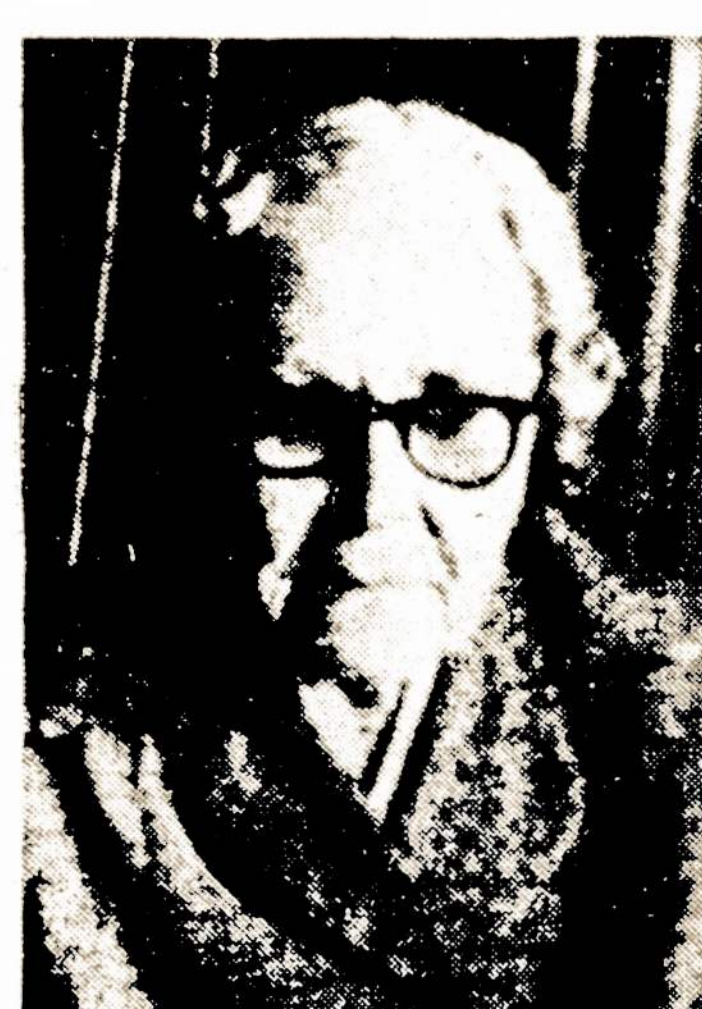
Ką man žuvėdra pranašauja?
Sielos giedrą?
Ar skausmo vėtrą? Ką išburs balti
sparnai?
Ką balsas man iškryks? Ar vėl išplauks,
žuvėdra,
Sirdis, kurią tu kraujuje paskandina?

Nurimk, širdie! Gal ne tavy tas
uraganas —
Gal siaučia ta audra tikrai aplink tavę?
Ir juodvarnis, kuris seniai mane jau
genas,
Apsimetė žuvėdra? Ir tokia žavia!

PRAGOJE — VARŠUVOS SUTARTIES VALSTYBIŲ POLITINIO
KONSULTACINIO KOMITETO PASITARIMO DALYVIAI

Vengrijos Kadar, Bulgarijos Zhivkov, TSRS J. Andropov, Čekoslovakijos Husak, Rytų Vokietijos Honecker, Rumunijos Ceausescu, Lenkijos Jaruzelski.

VALERIJA ČIURLIONYTĖ-KARUŽIENĖ

1982 m. gruodžio 23 dieną, eidama 87-uosius gyvenimo metus, mirė Lietuvos

TSR nusipelnusi kultūros veikėja, meno-tvyrininkė ir muziejininkė Valerija Čiurlionytė-Karužienė.

Vellonė gimė 1896 m. gruodžio 19 d. Druskininkuose. 1916—1917 m. ji studijavo tapybą Maskvoje, žinomo dailininko K. Juono studijoje. Pirmojo pasaulinio karo metais V. Čiurlionytė-Karužienė rūpinosi savo brolio, įžymaus lietuvių dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlionio, kurinių apsauga. 1918-aisiais Tarybų valdžios ir V. Mickevičiaus-Kapsuko pavedimu buvo komandiruota į Maskvą rūpintis ten evakuotų meno ir kultūros vertybių grąžinimu. Po Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos didelėmis V. Čiurlionytės-Karužienės pastangomis M. K. Čiurlionio kūriniai buvo 1920 metais grąžinti į Lietuvą.

1920—1923 m. ji studijavo tapybą Berlyne, o 1926—1928 m. — Kauno meno mokykloje. Be to, 1923—1925 m. studijavo meno istoriją Čuricho universitete. Nuo 1928 m. iki 1945 m. dirbo pedagogine darba Kaune. O nuo 1945 m. — Kauno valstybinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus vyresnioji moksline bendradarbė, valdžiuojamosios dailės skyriaus vedėja, vėlesniais metais — M. K. Čiurlionio galerijos vedėja. M. K. Čiurlionio dailės muziejuje vellonė dirbo iki pat mir-

ties. Surinko daug bibliografinės ir biografinės medžiagos apie M. K. Čiurlionį, padėjo įrengti jo memorialinį muziejų Druskininkuose, parengė ir išleido reikšmingų menotyros leidinių.

Jos rūpesčiu buvo restauruojami M. K. Čiurlionio rankraščiai. Įvairiomis konsultacijomis ji padėjo ne tik mūsų, bet ir užsienio menotyrininkams, muzikologams, rašantiems mokslinius straipsnius apie M. K. Čiurlionio dailę, muziką.

Partija ir vyriausybė aukštai įvertino V. Čiurlionytės-Karužienės nuopelnus. Jai 1966 m. buvo suteiktas Lietuvos TSR nusipelnusios kultūros veikėjos garbės vardas.

Tarybų Lietuvos kultūra, gausi muziejininkų šelma neteko plačios erudicijos, gilaus intelekto kultūros veikėjos, šviestis atminties žmogaus, pragyvenusio taurių ir prasmingą gyvenimą.

V. Čiurlionytės-Karužienės atminimas visada liks mūsų širdyse, o jos darbai bus mums pavyzdys.

LTSR KULTŪROS MINISTERIJA
LTSR DAILININKŲ SĄJUNGA
KAUNO VALSTYBINIS
M. K. ČIURLIONIO DAILĖS MUZIEJUS

"Literatura ir Menas"

PAŽINTYS—ILGOS IR TVIRTOS

Lietuvos draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos prezidiumo pirmininkas Ramojus Petrauskas atsako į „Literatūros ir meno“ klausimus

Mūsų savaitraštyje buvo rašyta apie sėkmingus „Lietuvos“ ansamblių pasirodymus, atidarytą Tarybų Sąjungos kultūros dienas Graikijoje, taip pat gastroles Japonijoje. Tarybų Lietuvos pasiuntinijai pernai dar atstovavo mūsų šalies Siera Leonėje ir Senegale. Bet norėtume pakalbėti su Jumis ne apie besiplečiančią tarptautinių ryšių geografinę, ne apie proginius renginius, nors ir guodo egzotiškų miestų pavadinimai. Norėtume pakalbėti apie tų užmegztų pažinčių tąsą, kai iš atsitiktinių pažįstamų tampame lygiateisiais ir gerbiamais kultūrinių, moralinių ryšių partneriais.

Draugijos pastangomis žymūs Lietuvos menininkai, atskiros meno šakos susilaukia tarptautinio pripažinimo. Turbūt plačiausias galimybes patikrinti savo brandumą senų kultūrų šalyse turi dailė, lengviausiai persikanti kalbos barjerus.

Drįstu tvirtinti, kad pastaraisiais metais įvairiose Europos šalyse eksponuotos parodos supažindino tų šalių visuomenę su pagrindiniais lietuvių dailės žanrais. Pavyzdžiui, grafitikos parodos vyko Danijoje, Olandijoje, Suomijoje, Australijoje, Belgijoje, Norvegijoje; tapybos — Švedijoje, Prancūzijoje, Suomijoje; taikomosios dekoratyvinės dailės — Italijoje, Norvegijoje, Švedijoje, VFR, Danijoje ir t. t. Pradėjo keltis ir užsienio Tarybų Lietuvos skverele (Austrija), mažoji skulptūra (Italija), abiejose šalyse susilaukia palankių atsiliepimų. Įvairiai vertinama šiuolaikinė mūsų tapyba. Geri žodžiai apie personalinę J. Svažo kūrinių ekspoziciją Austrijoje ir Švedijoje leidžia tikėti, kad ji drąsiau išeis į užsienio šalių parodų sales. Jau nekalbu apie mūsų fotografiją, kurios tarptautinis pripažinimas gerai žinomas. Būtų labai gerai, jei, atsižvelgdami į daugybę prašymų, žymiausiems Vakarų Europos muziejams sugebėtume paruošti ir istorinio gintaro ekspoziciją.

Norėčiau su pagarba atsiliepti apie LTSR valstybinio dailės muziejaus vadovų ir darbuotojų kvalifikaciją darba, komplicuojant minėtas parodas. Užsienio spaudoje parodai pabrėžiama aukšta mūsų dailės parodų eksponavimo kokybė, išties jos yra ne proginiai renginiai, o kultūrinio gyvenimo įvykiai.

Štai kad ir toks pavyzdys. VFR—TSRS draugijų sąjunga šiemet paprašė Tarybų Lietuvos dailės parodos. Paskonsultavę su LTSR dailininkų sąjungos vadovais, muziejaininkais, dailėtyrininkais, nusprendė apsiūti grafitiką. Paskutėme dvidešimties autorių 62 kūrinius. Paroda buvo atidaryta Diuseldorfe, Vithofo galerijoje, balandžio 18 d. Jos pasisekimas pranašavo drąsiai liūdesius. Pasipylė prašymai pateikti parodos eksponavimo laisvą, parodyti ją kitose miestuose — Kelne, Miunsteryje, Heideberge, Diulsburge.

Gal sutiktumėte pacituoti kai kuriuos atsiliepimus?

Laiškai „Neus Rurh Zeitung“ (1982, V.14) P. R. Marelas rašė: „Lietuvoje visi gyvenimo įvykiai eina ta pačia vage, kaip ir visame pasaulyje. Poezija ir mirtis, darbas ir įvairios gyvenimo peripetijos, meilė ir motištė (S. Krasausko darbuose) — tai mūsų amžininkams pabaltijiečiams visad gyvos, laiko neribojamos temos. Savo graviūromis, fotografijomis, silikografijomis jie demonstruoja aukštą meniskumo lygį. Šitokiai išraiškiniai įkvėpimai gauti sūteiki tiksliai liūdies menas“. Iškalbingas ir pats recenzijos pavadinimas — „Pasaulis be patos“.

Liepos 3 d. laiške VFR—TSRS draugijų sąjungos Reino-Ruro regiono draugija rašė: „Lietuvių grafitikos ekspozicija suklebė ir tebekleba didelį susidomėjimą, girdėti gražių atsiliepimų. Šitoji paroda mums atvėrė dar vieną langą į Lietuvos TSR kultūrinį gyvenimą“.

Norėtume atskirti pažymėti neįkainojamą draugijos paslaugą lietuvių kultūrai — liūdies meno parodas užsienyje. Jos buvo ir tiliškiančios smūgis mūsų neįdrangdams, šakavusiems, kad Lietuvoje sunaikinti smūkeliai. Berods tas triumfo žygis prasidėjo Italijoje!

Standien visame pasaulyje vėl išaugo susidomėjimas liūdies menu. Ir ne tik liūdies meno verslais garšiose šalyse — Indijoje, Birmoje, Nepale, Afrikaital Azijos šalyse, bet ir Vakarų valstybėse. Mūsų liūdies liūdies menas taip pat turėjo ilgą savo užmaršties periodą. Tačiau dabar visoje šalyje, taip pat ir Tarybų Lietuvoje, jis vėl klestėti klesti.

Standien malonu prisiminti, kad eksponuojant lietuvių liūdies meno parodą Madraso mieste Indijoje, kuri turi senas liūdies amatų tradicijas, spaudoje buvo ypač pabrėžiama didelis valstybinių organizacijų dėmesys mūsų liūdies meno

plėtotel. Draugijos svečiai iš užsienio gyvat domisi mūsų liūdies ir kitų liūdies meno eksponatams. Tad ir gimė mintis pateikti tuos dvasinius lietuvių tautos lobius dabartiniam užsienio šalių žiūrovui. LTSR valstybinio dailės muziejaus pastangomis buvo paruošta ekspozicija „Tradicijos ir dabartis“. Įspūdinga jos kelionė, kaip jau priminėte, prasidėjo Italijoje: iki šiol paroda aplankė socialistines Europos šalis, daugelį Vakarų Europos ir Skandinavijos valstybių. Jos populiarumas skatina toliau tęsti šį darbą. Tik norėčiau, kad be tradicinių medžio, metalo, gintaro, tekstilės dirbinių, drąsiau eksponuotume šiandien svetur labai populiarius tapytojų primityvistų darbus ir, kaip jau minėta, istorinį gintarą.

Standien įprasta, kad geriausi saviveikliniai respublikos meno kolektyvai sėkmingai pasirodo tolimuose planetos kampeliuose. Vis dažniau užsienyje gastroliuoja ne tik Vilniaus, Kauno, bet ir kaimiškųjų rajonų saviveiklininkai. Tačiau vėl norėtume sugrįžti prie profesionaliojo meno — prie kolektyvų ir paskirti atlikėjų, kviečiamų pasirodyti užsienio scenose. Čia yra pasitymėjęs liūdies dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“, LTSR kamerinis orkestras, Vilniaus kvartetas, gėnoso muzikos ansamblis „Musica humana“.

Taip. Tik dar norėčiau priminti, kad į renginius užsienyje draugija meno kolektyvus, pavienius atlikėjus siunčia ne komerciniais pagrindais. Mūsų liūdies pasiuntinys prilia tų šalių visuomeninės organizacijos. Todėl, savaimė suprantama, klausytojai, žiūrovai ten esti daugiausia eiliniai gyventojai. Tai atrodo, kad klasikinės muzikos kolektyvams gastroliuoti užsienyje sudėtingesnės, nei jiems įprasta, kadangi reikia patraukti eilinių klausytojų, o ne klasikinės muzikos žinovą, didelį jos gerbėją. Vis dėlto mūsų profesionalūs atlikėjai sugeba patraukti patį įvairiausią auditoriją. Tai patį įvairių mūsų meno kolektyvų ir atlikėjų (TSRS liūdies artistų V. Norėlo, E. Kanjavos, LTSR nusipelnusių artistų L. Digrig, G. Kaukaltės ir kitų) nuopelnas. Apytikriais duomenimis per pastarąjį penketmetį mūsų atlikėjų koncertų užsienyje klausėsi apie keturis šimtus tūkstančių žmonių.

Matyti, apie draugiją būtų galima kalbėti kaip apie savotišką muzikos ir apskritai lietuvių kultūros impresariją? O impresarijus veikia, kaip žinoma, pradedant nuo potencialių klientų sudomino kūrinių ir atlikėjų. Siekiant giliai — nuo palankios kultūrinės aplinkos sudarymo.

Manytume, taip. Mūsų šalies kultūra įvairiaspalvė ir turtinga, daug tarybinių meno kolektyvų, atlikėjų, apskritai menininkų yra pasiekę pasaulinį garą, tad būtina specialiai ir nuolat šioje kultūros mozaikoje, pateikiamoje užsieniui, palankiai ir lietuvių kultūros spalvą. Šia linkme nukreipdamos įvairiapalvę mūsų patangos. Visų pirma — jau pats lietuvių menininkų pasirodymas užsienyje, drįstu tvirtinti, kelia tų šalių visuomenės poreikį toliau domėtis Tarybų Lietuvos kultūrinio gyvenimu. Kita vertus, kasmet iš įvairių pasaulio šalių prlimame daug delegacijų, įžymių meno, kultūros veikėjų, rašytojų, dailininkų, muzikinto pasaulio atstovų, taip pat ir impresarijų, kuriems visada siūlome susipažinti su geriausiais respublikos kultūros pavyzdžiais. Štai Graikijos impresarijus A. Kritas užmezgė ryšius su „Lietuvos“ ansambliu, Švedijos—TSRS draugijų sąjungos generalinis sekretorius bei impresarijus Gunaras Raskas teša gražią pažintį su LTSR valstybiniu akademiniu operos ir baleto teatru.

Be to, savo kolegoms iš užsienio šalies siunčiame jų pagelaujimą literatūrą, įvairią valdinę medžiagą — supažindinamą su naujaisiais, įdomiausiais Tarybų Lietuvos kultūrinio gyvenimo reikšniais. Daugelį šalių apkeliauo S. Krasausko grafitika. Susidomėjimas jo kūryba auga.

Be literatūros apie Tarybų Lietuvos muzikinį gyvenimą, draugija užsienio pradžioje siūsti ir lietuvių muzikos, mūsų atlikėjų atliekamų kūrinių plokštelių, magnetinių įrašų. Šie įrašai ten naudojami pokalbiuose apie Tarybų Lietuvos muziką ar kaip kitų mūsų renginių muzikinis fonas. Tik gaila, kad, sakysim, lietuvių estradinė muzika užsienietiams palieka blankoką įspūdį. Labai jau mažas ir lietuvių autorių trumpų klasikinės muzikos kūrinių pasirinkimas.

Norisi čia padėkoti LTSR rašytojų sąjungai, kuri parengė lietuvių poezijos žodinių kūrybos vertimų rinkinį apie į užsienietėli labai šilatai atsiliepa. Verta pasidžiaugti ir Visasąjunginės autorių taisy agentūros Lietuvos respublikinio skyriaus leidiniu, kurį siunčiame draugijos partneriams, šitai (ir kitais būdais) propaguoti lietuvių rašytojų kūrybą.

Beveik visos delegacijos, viešėdamos Tarybų Lietuvoje mūsų kvietimu, aplanko ir M. K. Ciurlionio muziejų Kaune. Dauguma tarybinių kultūros centrų, tarybinių literatūros bibliotekų užsienyje turi šio dailininko kūrybos „aplankų, albumų, muzikos įrašų, ir susidomėjimas M. K. Ciurlionio didžiulis. Tačiau susiduriame su daugeliu sunkumų. Nuolat gauname pasiūlymų eksponuoti jo kūrybą geriausiuose Paryžiaus, Romos, Vienos, Zolchburgo, Varšuvos, Stokholmo muziejuose. Mūsų aiškinimas, kad M. K. Ciurlionio darbus dėl jų jautrumo sunku transportuoti, kad jiems pavojinga keisti eksponavimo patalpas ir t. t., partnerių neįtikina. Guodžiamės viltingai bent jau paruošti kokybiška M. K. Ciurlionio tapybos skaidrių seriją ir

komentarų fonogramas įvairiomis kalbomis.

Ketvirtąjoje draugijos ataskaitinėje rinkiminėje konferencijoje buvo pareikšta pageladavimų, kad respublikos aukštųjų mokyklų dėstytojai aktyviau padėtų rengti dvikalbius (socialistinių šalių ir lietuvių) žodynus. Įspėdami šį klausimą, prašytume patinormuoti apie draugijos indėlį į tarptautinę lituanistiką.

Tarp draugijos partnerių užsienyje, be tų šalių draugijų, visuomeninių kultūrinių organizacijų, tarybinių kultūros ir mokslo namų bei tarybinių kultūros centrų, taip pat yra ir tarybinių literatūros (69 šalyse) bei nemažai aukštųjų mokyklų bibliotekų. Jų slavistikos, baltistikos, lyginamosios kalbotyros skyriams siunčiame naujausią lituanistinę literatūrą, enciklopedinius leidinius, lietuvių kalbos bei dvikalbius žodynus. Bet ir čia turime problemų. Visų pirma tas atvejis, kai mūsų prašo tokių leidinių, kurių respublikoje jau nebemanoma gauti. Pagal išgales mums talkina LTSR Mokslių Akademija, jos lietuvių kalbos ir literatūros institutas. Ypač mažai tegalime patenkinti prašymų atsitišti dvikalbių žodynų: ankstesni tokių žodynų leidimai jau sunkiai įgijami, reikia tikėtis, kad ateityje leidyba paspartės.

Draugijos iniciatyva lietuvių mokslininkai vyksta į kongresus, simpoziumus, konferencijas, skaito paskaitas mokslo bei mokyimo centruose, kvalifikuoti lektorai supažindina užsienio šalių visuomenę su Tarybų Lietuvos mokslo, kultūros, ekonomikos laimėjimais. Kokios šios veiklos pagimindinės kryptys?

Tiek užsienio šalių visuomenę, tiek ir paskirų sričių specialistus domina Tarybų Lietuvos matematiką, fiziką, mediciną, kitų mokslininkų darbai, lietuvių architektūra ir restauracija, respublikos kalbininkų, ypač lituanistų ir baltistų, tyrinėjimai. Įvairiose užsienio valstybėse vykstuose simpoziumuose, konferencijose ar kituose mokslininkų suvažiavimuose pranešimus skaitė žymūs mūsų mokslo, visuomenės, kultūros veikėjai. Iš pastarųjų metų čia pamintini, sakysim, architektai G. Valuškas, V. Staškus ir grupė restauratorių, advokatų K. Lipelka ir žemės ūkio mokslininkas J. Lazauskas, medikai V. Sadauskas, J. Rugienius, P. Zabiela, kalbininkas L. Skūpas ir chorvedys R. Zdanavičius, literatūros mokslininkas ir kritikas V. Auryla ir režisierius H. Vancėvičius. Vis dėlto lektorijai, kurie galėtų skaityti paskaitas užsienio kalbomis, dar labai trūksta, o vertimas ne tik atima daug laiko, bet ir gerokai nuskurdina paskaitos mintis.

Jokia veikla nėra pilnavertė be grįžtamąjo ryšio. Koks pastarųjų metų renginys Lietuvoje išskirtinai, kiek į jį yra prisidėję, stiprinant dvasinius ryšius?

Verti dėmesio užsienio šalims skirti renginiai, kuriuos draugija organizuoja, bendradarbiaujama su kitomis respublikos organizacijomis. Pavyzdžiui, tai teiktai nereikia. Štai kad ir antra dešimtmėję besitęsianti artima pažintis su draugais iš Zolchburgo žemės. Sėkmingai plėtojamas valsinas Zolchburgo muziejus ir LTSR valstybinio dailės muziejaus bendradarbiavimas. Respublikos dailės mylėtojai turėjo progą susipažinti su keltomis įsimintinomis parodomis iš Austrijos, tarp jų — „Zolchburgo dailė XV—XX a.“, „V. A. Mocartas Zolchburgo dailėje“. Reikšmingi muziejus ryšiai ir su mūsų partneriais Italijoje: šie ryšiai respublikos meno gerbėjams visų pirma įsimintini Venecijos stiklo paroda ir P. Gambino grafitikos darbų ekspozicija. Arba štai po sėkmingo mūsų pastintinių pasirodymo Ganoje pas mus eksponuota šios šalies dailininko S. Hagano gėlomeno ir baltikos paroda. Žinomos vengrų liūdies menininkės E. Percel kūrybos paroda — mūsų liūdies meno draugijos bendradarbiavimo su gimininga Vengrijos organizacija rezultatas. Verti dėmesio Vėnijos valstybinio ir Zolchburgo universitetų kanktatai, mūsų šalis Alma Mater bendradarbiavimas su Danijos Odensės ir Orhaus miesto universitetais.

Draugijos ryšiai su ilgamete Cekoslovakijos Tarybų Sąjungos draugystės draugijos aktyvistė, leidyklos „Lidové nakladatelství“ vyresniąja redaktorė Alena Vlčková bene bus suvaldinę nemena valdmenį, kad dabar šį moteris — viešą kvalifikacijas ir produktivius lietuvių literatūros vertėjų. Jos dėka šiandien Cekoslovakijoje skaitomi J. Avyžius, V. Bubays, Just. Marcinkevičius, J. Baltušis.

Čia man norėtųsi prisiminti ir ryšius su žinomu Danijos karikatūristu H. Bids-trupu; jo paties kūryboje nesvetima ir lietuviška gaida. Minėtinai VDR žurnalisto ir rašytojo G. Valterio kontaktai su respublikos kūrybinėmis organizacijomis, kurių dėka šis aktyvus mūsų draugijos bičiulis šiandien žinomas kaip dviejų knygų apie Lietuvą autorius. Šiuo pagrindu gimė ne vienas VDR kompozitoriaus R. Kunerto lietuviškos tematikos kūrinys. Pagaliau ne vienas pažinijo vėlinį profesorius H. Budenzigą, kuris prieš keliolika metų draugijos pakviestas, pirmą kartą atvyko į Tarybų Lietuvą, po to valsinį bendradarbiavo su LTSR Mokslių Akademija, jos lietuvių kalbos ir literatūros institutu, asmeniška su akademiku K. Korsaku. O kur dar mūsų partnerių — Suomijos Joensaus miesto universiteto, VDR nacionalinio slavistų komiteto baltistikos sekcijos pirmininko prof. dr. V. Falkenano, Italijos menotyrininko R. Mesinno, architektų V. Kvilyčio, Jugoslavijos fotomenininko T. Peterneko šiandieniniai valsiniai ryšiai su giminingomis įstaigomis ar pavieniais asmenimis Tarybų Lietuvoje.

Dėkome už pokalbį.

Pažaislio architektūrinis ansamblis tapo septintuoju M. K. Ciurlionio dailės muziejaus filialu. Ilgokai Pažaislyje dirbo restauratoriai. Jie naujam gyvenimui prikėlė neįkainojamą praeities architektūrai ir dailininkų sukurtą ansamblį. Prieš porą metų restauruotoje rūmų dalyje muziejaininkai įrengė pirmąją ekspoziciją. Joje eksponuojamos XVII-XIX amžių graviūros, taikomosios dailės kūrinių. Pažaislyje jau aplankė per 75 tūkstančiai lankytojų. Ekspozicija nuolat atnaujinama, papildoma naujais senųjų meistrų darbais. O restauratoriai toliau atkuria šio architektūros ansamblio meno vertybes.

Nuotraukos: Prie restauruotą Pažaislio vartų. Nuotraukos: Senosios tapybos ekspozicijoje.

K. Jurelės nuotraukos

ALFONSAS JOCYS • • • aforizmai

Adomui rojus laimę sudrumstė ne leva, bet žalčiai, o žemė — viskas atvirkščiai.	Turint vilgtį, nebaisu ir nusivilti.
Jei moteris — vėlinį neša... Geriausias vyras taps našta.	Sypsena — ne tik puošmena, ji — ir išdaviko kaukė.
Kai kasdienybė nepilka, ir moterų jausmus — tvarka.	Alkoholikas: kai jau savęs nesupranta, eina su masėmis kartu.
Jeigu ji gudresnė negu jis, užkimba... ne žuvis — žvejys.	Kada neduodi, o imi, labiausiai noris, kad kiekvienas būtų žmogumi.
Kai ant kabluko — „Žiguli“, bet kokią žuvį gaudyti gali.	Asilo saviguoda: Sunku profingam būt kvailiu, bet jeigu reikia — tai gali!

GINTARAS PATAČKAS

Dėžė pilna grubių atsitiktinimų

dėžė pilna grubių atsitiktinimų
jeigu taip ir liksiu nepastebėtas
tapsiu meile konstruktoriaus dukteriai
tyrumo konstanta
bet jei esu valanda valanda sutaupyto kelio
jeigu esu tarp pirštų įkaltes lituoklis
oš galiu pagimdyti galaktikas oš
žvaigždynus pažersiu
pilkojo kelio dulkėse
dėžė iš kurio mane išėmė bet ne įai lieku
oš dekingas
ne įai oš koseju kančios įkaitintas laidas
oš sujungiau du polius ir dabar negaliu
negyventi
uognimi ir dūmais dūmais ir ugnimis iš
plaučių
— — — — — oš meile prisiekiu
švelnumo ašara jos akyse tai buvo oš rytmetį
rytmetį kupiną atsitiktinimų
dėžėje iš grubiai sukulto laiko

Kasdieninė Lietuva

Siemet žiema Lietuvoje iš pradžių buvo švelni — panašiai kaip mūsų krašto Šiaurinėje dalyje. Tą vaizdžiai aprašo Vilniaus „Tiesoje“ po antgalviu „Žaliuokės... priešžiemyje?“ Leonardas Grudinskas.

Jau turėtų būti žiema. Zvangėti, dundėti gruodo sukaustyta žemė, spindėti jau permatomas ledas ant ežerų, iškristi baltas purus pirmasis sniegas. Bet užsietės ruduo neužleidžia viešni iš šiaurės kelio ir nešykšti visokių gamtos staigmenų.

Štai, žiūrėk, į seną vyšnią ant Nerės skardžio Zvėryne atskrenda gražus, išsiųstęs varnėnas. Kaip ir pavasari, suplaka sparneliais ir užtraukia visai nerudeniską giesmę. Vilnijos krašte, už Taurijos upelio, beržyne prie Kemsabalės, ūkanotą giedrytį, apgauti tekančios saulės, suburbuliuoja teteriviniai. Lyg per tuoktuves, žydint žibuoklės.

Karoliniškių Viršuliškių pakraščiuose braidžioja kovų pulkeliai. Lazdynų kalneliuose gali surasti pavienių žydinčių dobilų, rūpiagėlių, bajorių, sidabrazolių ir net... jonažolių.

Jeigu jurbės Ažvinčiuose linksmai švilpauja, teteriviniai Taurų girioje ulbuoja, kurtiniai Cepkeliuose stebuklu išlikusias spanguoles rankioja, sakysite, ir grybai dygsta.

Nesišyškite! Iki kaprio pabaigos tai vienur, tai kitur kėlėsi pavieniai grybų tilteliai.

Lapkričio 27-ąją keliaudamas Druskininkų traukiniu, Valkininkuose sutikau grybautoją. Dvi moterėlės su dviem anūkais pušynuose palia Salcia prisirinko artiūlinį balaninį krepiš žaliuokius. Grižęs namo, pasiskambinau pažįstamiems miškininkams. Pasirodo, žaliuokės dygo lapkritį ir Labanoro, ir Minčios, ir Simonių giriose, ir Kapčiamiesčio miškuose, Vyžuonų šile prie Šventosios. Žinoma, ne visur ir ne taip gausiai, kaip grybinių metų rudenį. Tai džiaugsmas grybotojams, idomus faktas grybų tyrinėtojams — mikologams.

Ar būta seniau tokių keistų gamtos staigmenų? Būta, ir ne vienos. Antai profesorius Tado Ivanausko duomenimis, Gudų girios Mus-teikos kaimelio dūžiai 1919 metų rudenį grybova iki lapkričio vidurio. 1973 metais žaliuokės Gudų girioje dygo iki lapkričio pabaigos.

Apskritai 1973 metais visas gruodis buvo šiltas, dažnai palydavo. Vilnietis inžinierius V. Vilkelis, lankydamasis Lazdijų rajone, gruodžio 27-ąją pušynėlyje užgerdašų aptiko pulkėli sūvečių voveruškų. Ši unikali reiškinį tuomet LTSR Mokslių Akademijos Botanikos instituto darbuotojas, biologijos mokslų kandidatas J. Mazelaitis taip komentavo: „Voveruškų dygsta, esant 10-12 laipsnių šilumos. Kaip žinia, 1973-ųjų gruodis vietomis nepagailejo tokios temperatūros. Pasitaiko, kad, esant sausrai, voveruškų tarsi „užsikonservuoja“ ir, taip sulaukusios drėgmės, vėl atgyja“.

Profesorius A. Minkevičius mini dar įdomesnį faktą. Žaliuokiu, rudmėšų, kelmėčių ir geltonųjų baravykų krepiš jis prisirinko Panemunės šile prie Kauno 1946 metų gruodžio pradžioje.

SKAITYKITE
IR REMKITE
"LAISVĖ"

"VALSTIEČIŲ LAIKRAŠTYJE" IS TARYBŲ LIETUVOS SKAITOME:

ŽEME KELIAUJA NAUJIEJI...

KAI Vilniaus Gedimino bokšto laikrodžio paselbė gruodžio 31-osios dienos pabaigą, mes sutikome Naujuosius, 1983-uosius metus.

Kartu su mumis juos sutiko Pabaltijio respublikų, Baltarusijos, Moldavijos, Leningrado ir mūsų šalies sostinės — Maskvos gyventojai. O kiti Tarybų Sąjungos žmonės Naujuosius jau buvo pakeitę. Dėl milžiniškos teritorijos mūsų šaliai tenka net vienuolika laiko juostų. Kiekvienos jų laikrodžio aplenkia kaimyninę juostą ir vakarus vala valanda. Taigi Vladivostoko gyventojai aplenkia mus ištisomis dešimčia valandų.

Kartu su Seniu Salčiu — Suomijos, Laplandijos, kur jis gyvena, išskubės ir jo broliai pas viso pasaulio vaikus — Babbo Nate — į Italiją, Santa Klausas — į Angliją, JAV, Noelis — į Prancūziją, Uvliu Uvgun — į Mongoliją, Papa Paskuale — į Kolumbiją.

Kaip sklinasi įvairių šalių senųjų šalių vardai, taip sklinasi ir pačios šventės pavadinimas. Be to, ir Naujieji metai kitose šalyse ateina skirtingu metų laiku. Pietryčių Azijos šalyse — balandžio mėnesį, prieš prasidedant lietingajam sezonui. Tuomet vietnamiečiai švenčia „Tet“ šventę, Laosas laisvės šventę, Birmos gyventojai — „Tchindžan“. Tai vandens šventės. Lietėsi vanduo ant visų ir iš visur.

Sušlapti nebaisi, blogiau jei esi nudždomas purvu ar dais. Bet ir tai įeina į šventės ritualą, todėl niekas nemano pykti.

Siose šalyse greta tradicinių kalendorinių yra paplitę ir gyvulių cikliniai kalendorius, pagal kuriuos metai vadinami „Suns“ vardu, o sekantieji — „Kiaules“. Jie neva simbolizuos išmintingumą. Šis mums neįprastas metų pavadinimas susijęs su budizmu. Mirštančiam Budai nusilenkti atėję dvylika gyvulių ir užtai jų vardus paeiliui vadinami metai.

Skiriasi ne tik senųjų šalių ir naujametinės šventės pavadinimai, skiriasi ir papročiai, kuriais sutinkami Naujieji metai.

Turkijoje išjungama šviesa, kad jaunimas gautų pasibūčiuoti. Japonijoje naujametinį stalą puošia simbolikais valgiais. Ilgi makaronai linki daug gyvenimo metų, ryžių tešalainiai — gausumą, o kepti karpiai turi teikti žmogui jėgą.

Kuboje prieš Naujuosius metus visus indus pripildo vandens, o vidurnaktį išpila per langą, tuo linkdami šviesaus gyvenimo.

Anglijoje ir daugelyje

kitų Vakarų Europos šalių daug reikšmės teikiama pirmumui. Koks bus pirmas sutiktasis svečias, pirmoji metų diena — tokie bus ir visi ateinantys metai.

Vokietijoje naujametinės vakarienes patiekalai turi turėti ir „gyvybės užuomazgą“. Todėl priimta valintis žuvų ikra, žirniais, pupomis, aguonėmis, kiaušiniiais. Yra ir dar vienas privalus patiekalas — kiaušienė su raugintais kopūstais.

Italijoje valstiečiai sausio pirmąją praleidžia ne taip jau linksmai. Jie stengiasi nors po truputį dirbti visokius darbus. Tikima, kad tuomet seksis dirbti ištisus metus. Kad dirvos būtų derlingos, o gyvulių skaičius augtų, Italijos valstiečiai stengiasi, kad ant naujametinio stalo būtų migdolų ir kitokių riešutų. Norintieji tapti turtingais italai vidurnaktį eina atsisnėti vandens.

Graikijoje labai svarbus šventasis Vasilijus. Naktį jis aplanko visus miegančiuosius ir palaimina laukus bei vynuogynus, maistą ir pinigines.

Sveicarijos kalnų kaimuose per naujametinę šventę renkama grožio karalienė ir vainikuojama vainiku su dešimties žvakelemis.

Svedijoje naujametinę naktį iš šios šalies namo duris daužomi indai. Namų šeimininkas stengiasi sugauti padaužą ir... pavaišinti. Juk jis palinkėjo laimės.

Vengrijoje, likus kelioms sekundėms iki vidurnakčio, vienas šeimos narių užkopia ant stalo. Jis būtinai turi turėti suspaudęs delne monetę. Mušant laikrodžiui „išjoka“ ir Naujuosius metus su pinigais.

Bulgarijai kepa pyragą su rožės žiedu. Kam tenka ši pyrago rieke, turi seksis metėje. O Sofijoje yra paprotys — pasibučiuoti su sutiktu Seniu Salčiu.

Nuo seno vyrauja paprotys iš anksto įvesti namuose pavyzdinę tvarką ir švartą. Sausio 1-ąją stengiamasi nieko ypatingo nedirbti, nesikolinti pinigų ir nebūti skolingų, nepykėti ir nesibarti. Taigi pripažįstama pirmos dienos taisyklė: kaip ji praėis — tokie bus ir metai.

Vilniečiai pamėgo Naujuosius sutikti Gedimino aikštėje, o kauniškiai — pasiklausyti varpų koncerto. Gargždžiai — tik karnavale. Daugelis gi mėgsta sutikti Naujuosius prie televizijos ekranų. Yra entuziastų, sutinkančių Naujuosius prie eglutės ir laužo.

Paruošė A. LESKAUSKAS

RŪSTOS AFRIKOS ŠIOKIADIENIAI

● Nors Afrikoje yra 10 procentų visų pasaulio gyventojų, šio žemyno dalis pasaulinėje pramonės gamyboje nesiekia nė vieno procento ir tesudaro vos 2,7 procento pasaulio pagaminamo visuminio produkto.

● Iš 31 neturtingiausios žemės rutulio šalies 20 yra Afrikoje.

● Seštąjį dešimtmetį šių šalių visuminio nacionalinio produkto kamietinis prieaugis sudarė 5 procentus, o aštuntąjį dešimtmetį — vos 4,5 procento.

● Aštuntąjį dešimtmetį šių šalių žemės ūkio gamybos prieaugis buvo 2,5 procento per metus.

● Afrikoje mažiausios pasaulio pajamos vidutiniškai vienam gyventojui ir didžiausias vaikų mirtingumas — 137 tūkstančiai.

● Tuo tarpu, kai vidutinė gyvenimo trukmė pasaulyje yra 55 metai, Afrikoje ji neviršija 47.

● 44 procentų žemyno gyventojų amžius neviršija 15 metų.

● Tik 59 procentai visų berniukų ir 43 procentai mergaičių lanko pradžios mokyklą, o vidurinę — dar mažiau: atitinkamai 39 ir 24 procentai.

● Tik dešimtyje Afrikos valstybių, įskaitant naftos gavybos šalis, metinis pajamos vidutiniškai vienam gyventojui yra 300 dolerių, o 18 valstybių jos nesiekia ir 100 dolerių.

● Septintojo dešimtmečio pradžioje afrikiečiai turėjo parduoti 7,5 kilogramo kavos, kad galėtų nusipirkti, sakykime, šveicarišką laikrodį. Po dešimties metų tam jau reikėjo 15 kilogramų kavos, o devintojo dešimtmečio pradžioje — daugiau negu 20.

● Per praėjusį dešimtmetį maisto kiekis vienam gyventojui Afrikoje vidutiniškai sumažėjo 10 procentų.

● Nuo 1960 metų visuminis vidaus produktas vidutiniškai vienam gyventojui 19 žemyno šalių padidėjo mažiau negu 1 procentu, o 15-oje jis visai nedidėjo.

● Paskaičiuota, kad nuo 26 iki 52 procentų nepriklausomų žemyno valstybių gyventojai socialiai nepavargę, daugiau kaip 150 milijonų afrikiečių yra pirmieji viso pasaulio badaujančių sąrašė.

● Miršta kas antras afrikietis kūdikis iki vienerių metų, ir pietus nuo Sacharos vaikų mirtingumas 30 kartų didesnis, negu visoje besivystančių šalių grupėje.

● Nepaisant nacionalinių vyriausybės priemonių maisto problema spęsti, taip pat ir agrarinę reformą, maisto produktų prieaugis nepakankamas.

● Mažiausia 25 procentai Afrikos gyventojų socialiai nepavargę (gauna mažiau negu 2000 kalorijų per dieną).

● Besaikis dirvos eksploatavimas nuolatina ją, sukelia eroziją. Per pastaruosius 50 metų apie 650 tūkstančių kvadratinį kilometrų derlingos žemės į pietus nuo Sacharos virto dulkiemis, dar 19 procentų „rizikos zona“, nes gali virsti dykuma.

"Laikas ir įvykiai"

Migrena ir ugnikalniai

Oregono valstijos Salem miesto notaras oficialiai užregistravo stebinantį 35 metų Charlotte King gebėjimą nujausti žemės drebėjimus ir ugnikalnių išsiveržimus.

Tą dieną ji atėjo į kontorą ir pasakė, jog jau vėl prasidėjęs migrenos priepuolis. Tai reiškė, jog rytoj būtinai vyks seisminiai reiškiniai.

Iš tikrųjų, kitą dieną Californijoje, netoli Eureka miestelio, buvo gana stiprus žemės drebėjimas.

Notarų iškisimo priekėtam, kad būtų išsprestas ginčas tarp madam King ir gydytojų, tvirtinusių, jog ji absoliučiai sveika, o galvos skausmai aiškintini tuo, kad miestelio atmosfera labai užteršta automobilių išmetamomis dujomis.

Prieš tai Charlotte King išpranašavo Saint Helen ugnikalnio išsiveržimą ir keletą žemės drebėjimų JAV Californijos pakrantėje.

Dabar gydytojai rimčiau tiria užsispyrusios pacientės fenomenalius gabumus.

"Laikas ir įvykiai"

Desimt geriausių Tarybų Lietuvos sportininkų

27-tą kartą "Sporto" laikraštis surengė tradicinę anketą "Desimt geriausių Tarybų Lietuvos sportininkų". Sporto mėgėjai ir 1982 metų geriausiųjų dešimtuką išrinko šios sportininkus:

1. Vladas Turia (Vilnius, kulkinis šaudymas) — 67033 balai, 2. Dalia Kutkaitė (Vilnius, meninė gimnastika) — 59685, 3. Sergejus Jovaiša (Kaunas, krepšinis) — 58301, 4. Voldemaras Chomičius (Kaunas, krepšinis) — 58277, 5. Arvydas Sabonis (Kaunas, krepšinis) — 58024, 6. Voldemaras Novickis (Kaunas, rankinis) — 36211, 7. Aukštas Trejnyte (Vilnius, plaukimas) — 30459, 9. Jurgis Kairys (Vilnius, lėktuvų sportas) — 21454, 10. Sigitas Jakubauskas (Vilnius, futbolas) — 20492.

"Komjaunimo Tiesa"

KARAS SU ŽIURKĖMIS

Egipto miestuose ir kaimuose prietaisai milijonai žiurkių. Jos daro didelę žalą ekonomikai. Kai kuriose srityse žiurkės sunaikino beveik 30 procentų derliaus. Tiksliai apskaičiuoti nuostoliai sunku, tačiau specialistai sako, jog kai kuriose centrinėse ir pietinėse Egipto zonose, Nilo deltoje ir Sueco kanalo zonoje ryžių ir pomidorų nuostoliai skaičiuojami milijonais dolerių.

Manoma, kad graužikai palei Nilą ir ypač jo deltoje paplito todėl, jog čia upės vanduo išneša labai daug šiukšlių, kuriomis jie minta. Kovos prieš graužikus skyrus vadovė M. Muchamedo nuomone, žiurkių priviso Sueco kanalo zonoje per 1967 m. arabų ir Izraelio karą. Kai sugriauti ir negyvenami Sueco, Ismailio, Port Saido miestai tapo jų karalyste.

Kovos prieš žiurkių antpuolius problema plačiai įsivėstė vietos spaudoje. Laikraščiai teigė, spausdindami gyventojų skundus, oficialių asmenų atkaltas, karikatūras. Vienas laikraštis papasakojo šeimos galvos skundą, kad jam tenka maitinti žmoną, šešetį vaikų ir... žiurkes. Pagal patvirtintą programą, Egiptas iš Anglijos kompanijos nusipirko didelę siuntą naudingų chemikalų. Pasak M. Muchamedo, pirmoji kovos prieš žiurkes fazė sėkminga.

Grigorijus KAMENSKIS TASS

"Komjaunimo Tiesa"

Washington. — Nors dar vis nesibaigia kalbos apie biudžeto subalansavimą, bet jau dabar aišku, kaip spauda skelbia, kad 1984 metų federalinis biudžetas turėsias

\$185 milijonų deficitą. Prez. Reagano administracija buvo planavusi sutaupyti apie 45-50 milijonų dol. įvairiais nukarpymais, bet ir čia nieko neišeis, nes recesija didėja.

NAUJOS KNYGOS

ISLEIDO "MINTIS"

"Atsiminimai apie Antaną Sniečuką" (251 psl.). Knyga skirta įžymaus Komunistų partijos ir Tarybų valstybės veikėjo A. Sniečkaus (1903-1974) veiklai Tarybų Lietuvos respublikoje nušviesti. Atsiminimuose gausu istorinės medžiagos apie bendrą socializmo kūrimo Tarybų Lietuvoje procesą, taip pat atskleidžiančios A. Sniečkaus asmenybės ir jo charakterio bruožus.

"Problemos-20" (140 psl.). Leidinyje pateikiami straipsniai: E. Gendrolio "Žmogaus socialinis aktyvumas išklausinėje visuomenėje", V. Prunskaus "Pažiūra į socializmą, A. Maceinos ir P. Jako darbuose", A. Gaizūčio "Estetikos formalizavimo tendencijos" ir kt.

"LKP istorijos klausimai, 30 t." (111 psl.). Eiliniame tome spausdinami straipsniai: K. Surblio "TSRS įkūrimo istorinė reikšmė", P. Freidheimo "Pirmųjų Lietuvos marksistų ryšiai su lenkų socialistais (1887-1891)", M. Bložės "LKP veikla telkiant inteligentią į kovą už šalies nepriklausomybę ir taiką (1927-1934)" ir kt.

"Kaunas" (158 psl.). Spalvotų nuotraukų albumas apie antrąjį pagal dydį ir reikšmę Tarybų Lietuvos miestą Kauną, kuris rašytiniuose šaltiniuose pirmą kartą paminėtas 1361 metais. Puslapis po puslapio skaitytas susipažįsta su naujais miesto rajonais, kultūros ir meno paminklais, senamiesčiu ir kt.

Antanas Sutkus, "Neringa", (199 psl.). Žymus fotomeistras A. Sutkus spalvotų nuotraukų albumas apie Neringą supažindina su gražia marių pakrante, jūros mėlynėmis, pamario miškais, senomis gyvenvietėmis Nida, Juodkrante, žvejais. Įžanginį žodį parašė C. Kudaba.

Aloyzas Každailis, "Kviečia jūrų muziejus" (46 psl.). Spalvotomis nuotraukomis iliustruotas informacinis leidinys apie Jūrų muziejų Smiltynėje (Kuršių nerija). Skaitytėjai supažindinami su muziejaus įkūrimo istorija, populiariausiais eksponatais. "Druskininkai" (16 psl.). Spalvotomis nuotraukomis iliustruotame leidinyje užsienio skaitytas supažindinamas su kurorto istorija, nūdienu, M. K. Ciurlonio vietomis.

"Kraštotyra, 15" (113 psl.). Lietuvos TSR paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos parengtas straipsnių rinkinys apie kolektyvo ir asmenybės vaidmenį visuomenėje. Yra straipsnių apie XVIII a. lietuvių architektą L. Stuoką-Gucevičių, Trakų pilies apsaugą ir tyrinėjimus, rašoma kai kuriais etnografijos ir folkloro klausimais.

"Kalendorius 1983 metais" (48 psl.). Spalvotomis nuotraukomis iliustruotame

kalendoriuje daug rašoma apie Lietuvos miškus, juose gyvenančius paukščius, žvėris, apie miško gėrybes — uogas, grybus.

"Sieninis kalendorius 1983 metams". Kasdien nuplėšiamame kalendoriuje rasime žinių apie svarbiausius šalies įvykius, žymius pasaulio, šalies ir respublikos žmones; gydytojai, teisininkai, pedagogai, šeimininkės ir kiti specialistai dalijasi savo žiniomis vaikų auklėjimo, medicininiais ir kitais klausimais.

L. Dockienė

ISLEIDO "VAGA"

Baigta leisti Teofilio Tilvyčio kūrinių serija. Paskutiniame kalendoriuje rasime žinių apie svarbiausius šalies ir respublikos žmones; gydytojai, teisininkai, pedagogai, šeimininkės ir kiti specialistai dalijasi savo žiniomis vaikų auklėjimo, medicininiais ir kitais klausimais.

Išleistas taip pat Vytauto Montvilos "Raštų" dvitomis. Jį parengė, įvadinį straipsnį parašė Justinas Kačiulis. Publikuojami laišukai A. Vencloviai, Montvilienai, Skujeniei, Zilioniai.

Marijos Mašiutaitės-Urbišienės atsiminimų knyga "Prie žibalinės lempos" su idomumu perskaitys ir mažas, ir didelis; vienam patiks skaityti apie vaiko rūpesčius, džiaugsmus, lietuvių būitį Rygoje, kitam bus idomu susipažinti su didžiojo švietėjo bei vaikų rašytojo Prano Mašioto gyvenimo nuotrupomis.

Dabarėiai atstovauja keturių knygų. Romualdas Lankauskas išleido antrąjį kūrinių serijos knygą "Žiaurus žaidimai". Joje sudėtos apsakos, parašytos 1960-1973 metais ("Klajojantis smelis", "Žiaurus žaidimai", "Džiūzo vežimai", "Atspindžiai jūros veidrody", "Smėkla").

Vytautas Bložė pateikia 25-erių kūrybinio darbo metų ataskaitą-rinkinį "Sena lauvavietė". Jį papildyta ir naujais eilėrašciais, "Kūryba — saviraiškos būdas, kylantis iš pašaukimo tobulėti. Bet praeities nepakeisi", — taip apibūdina savo pažūras pats poetas.

Onė Baliukonytė naujų eilėraščių rinkinyje "Iš kelio dulkių" atskleidžia nerimastingą, itemptą vidinį gyvenimą.

Saulius T. Kondrotas apsakymų rinkinyje "Įvairių laikų istorijos" kuria pasaulį, kupiną paradoksų, fantazijos.

Rimantė Umbrasaitė

JONAS KANTAUTAS

Kūryba

Kaip svaigiai plaka žeme gelmėmis... Jos meilė pievų virpuliui ateina į gaudulį širdies — kaip sauleta vilnis, Nuplėšus rūbą, auslį naktimis, Ir sielai sugrąžinus jūros dainą.

Kaip svaigiai skamba klonių vakarai, Balsų ramybės priebandoj išlirpę. Ateina mėnuo atsibust žydai, Ir akyse lyg asara tyrai Pavasario giedros viltis suvirpa.

Kaip svaigiai srūva pievos į posmus — Tarytum vyturio galva augsinė, Ir miško šnarsys, žaliai romus, Ir eiterų melsva kalba į mus Ateina susvytė žodžių TĖVYNĖ.

RIMGAUDAS GRAIBUS

Ištikimybė

Užaugau, tėvyne, su tavimi. Ir augai su manimi, tėvyne. Iškenčiau skurdą, neteisybę ir karą, apverkėm naujakurio komunisto išduotą šeimą, klėjojome ilgai prie naujų kauburėlių ir jau tada prisiekėm: „Bus šviesa, kurią nešė per Lietuvą“.

Tu su manimi visą laiką buvai, esi ir būsi: ošia Baltijos jūra, klykia baltos žuvedros, siūbuoja berzeliai prie kelio, okia laivai, grįždami į Klaipėdos uostą, ir praneša Lietuvai — triumfal pilni žuvies. Boluoja saulėje senas ir jaunas Vilnius — mūsų džiaugsmas. Plevėsuoja skaisčioji vėliava Gedimino pilies bokšto viršūnėje — mūsų tikėjimas. Garuoja saldžioji duona ant stalo — mūsų stiprybė. Tėvyne, žydėk ir niekada nenuvyks. Visas mano darbas ant tavo aukuro padėtas. Teisk — — —

Vilniuje montuojamas spaudos agregatas

Vis labiau ryškėja Vilniuje kylančių spaudos rūmų — Lietuvos KP CK leidyklos kompleksas kontūrai. Viename naujojo komplekso gamybinėje korpuso montuojamas didžiausias respublikoje laikraščių spausdinimo agregatas.

Si VDR gamybos ofsetinė šesis skirtingus leidinius, patiekdama per parą apie du milijonus jų egzempliorių. Pirmą kartą tarybinės poligrafijos praktikoje atskiri agregato mazgai, svėrantys po 18–20 tonų, buvo gabunami į spaustuve jau sumontuoti — tiesiai iš VDR gamyklos Plaueno mieste, panaudojant specialias auto-

masinas. Atgabenta sekcija pastatoma į būsimą gamybos barą per 4–6 valandas. Visą agregatą Vilniuje montuoja naujojo komplekso gamybinėje korpuso montuojamas didžiausias respublikoje laikraščių spausdinimo agregatas.

Si VDR gamybos ofsetinė šesis skirtingus leidinius, patiekdama per parą apie du milijonus jų egzempliorių. Pirmą kartą tarybinės poligrafijos praktikoje atskiri agregato mazgai, svėrantys po 18–20 tonų, buvo gabunami į spaustuve jau sumontuoti — tiesiai iš VDR gamyklos Plaueno mieste, panaudojant specialias auto-

K

Mirė buv

Tuo po Verbylėnė, kad J. kos Valstijis—Jonas, kės 85 m. Onutės pa buvusių pe Jonas Ri atvyko 192 dū kaimo, Marijampolė liau velioni brolį Vincą bylinė.

Kanadoje teko ir iš Pagyvenės šimts metų nes Amer Brooklyn vėnimo vi re, Md. Pr nuvykęs L tės antro artėjimą, s

I velioniu nuvykusi Ida Matiuk seserė ir r vėmis, nes gis.

WIN

Lapkričio mirė Karol kės 85 m. Jais laikais pege, bet d dirbti sau p metais išva bo į Red L ten visa la specialybė kas. Po tr savo namu Elmwood k. Zalėnas iš Skuodų k. valsčiaus U 1982 metais ieškoti i tėtus, 4 bro

Liko sesu vyrras A. Pr rysis Lietuvo Zasilionis, V rūpinosi pala

Karolio pr palaidotas su gom. Po šer pakviesti pe svetainėje.

Reiški ju šeim mūsū o lengva

V. Ge N. K A. G S. Z A. Z F. E Ch. A V. R V. R N. B J. A. B. J. T. M. A. P J. M J. S A. A. A. K. A. V. A. K. M. E. S. E. A. G. A. P. J. A. A. B.

KANADOS ŽINIOS

Montreal, Quebec

Mirė buvęs montrealietis

Tuoju po naujų metų, Onutė Verbylienė pasiekė liūdna žinia, kad Jungtinėse Amerikos Valstijose mirė jos brolis—Jonas Rimavičius, sulaukęs 85 metų amžiaus. Tai Onutės paskutinis brolis iš buvusių penkių.

Jonas Rimavičius į Kanadą atvyko 1926 metais iš Strazdu kaimo, Krosnos valsčiaus, Marijampolės apskritys. Vėliau velionis atsikvietė savo brolių Vincą ir sesutę O. Verbylienę.

Kanadoje, kaip ir visiems, teko ir išgyventi sunkumų. Pagyvenęs Kanadoje virš dešimties metų, išvyko į Jungtines Amerikos Valstijas, į Brooklyną. Jo paskutinė gyvenimo vieta buvo Baltimoras. Md. Prieš pat karą buvo nuvykęs Lietuvon, bet pajutęs antro pasaulinio karo artėjimą, sugrįžo atgal.

Į velionio laidotuves buvo nuvykęsi ir krikšto dukterė Ida Matiukienė, kuri su pusėsėmė, rūpinosi jo laidotuviomis, nes jis buvo viengūnis.

Gili užuojauta sesutei ir švogerii V. O. Verbylams, krikšto dukrai ir visiems artimiesiems, o velioniui amžina ramybe.

Bus trumpesnė žiema

Montrealiečiai džiaugiasi, kad jau įpusėjo sausio mėnė, o iki šiol dar neįėjusi nei didelių šalčių, nei sniego beveik neturejome. Sako bus trumpesnė žiema, mažiau reikės kuro apšildymui ir iki dabar nereikėjo sniego kasti. Bet nežinome kas dar gali nutikti.

Vancouver, B. C.

Ligoniai

Juozas Sasnauskas susirgo nervų liga. Jis randasi prieglaudos namuose.

Stasys Dalydėnis irgi ligoninėje, daktarų priežiūroje. Bill Valiukas pergyveno dvi operacijas, vieną inkstų, antrą kojų.

Linkiu draugams greit pasveikti. K. Makaravičius

WINNIPEG, MANITOBA

Lapkričio 20 d. 1982 m. mirė Karolis Žalėnas sulaukęs 85 m. amžiaus. Depresijos laikais jis gyveno Winnipege, bet negalėdamas užsidirbti sau pragyvenimo, 1934 metais išvažiavo ieškoti darbo į Red Lake, Ontario. Jis ten visą laiką ir gyveno. Jo specialybė buvo laikrodininkas. Po trumpos ligos mirė savo namuose. Palaidotas Elmwood kapinėse.

Žalėnas iš Lietuvos kilęs iš Skuodų kaimo, Kutiečių valsčiaus Utenos apskrityje. 1982 metais atvyko laimėjęs ieškoti į Kanadą, palikęs tėvus, 4 brolius ir 5 seseris. Liko sesuo Eleanora, jos vyras A. Prunskas, dvi seserys Lietuvoje ir švogeris L. Zasilionis, Winnipege, kuris rūpinosi palaidojimu.

Karolio prašymu, jis buvo palaidotas su religinėm apeigom. Po šermenų visi buvo pakviesti pietums bažnyčios svetainėje.

Mes, jo draugai ir pažįstami reiškiamo giliausią užuojautą giminėms bei artimiesiems.

Klubo ligoniai

Barbora Yarmonavičienė, seniau gyvenusi Floridoje, pergyveno sunkų širdies priepuolį. Randasi King Edward ligoninėje.

I. Mikalauskas jau grįžo iš ligoninės namo, 120 Juno Street.

Petras Civilis sunkiai serga, randasi G ligoninėje. Ona Gudžiūnienė seniai serga, bet gydos namuose 443 Horace Street.

K. Blažienė jau grįžo iš ligoninės namo, 467 Sprague Street.

Winnipegio Lietuvių klubas linki visiems Klubui nariams greit pasveikti, kad 1983 metai būtų geri metai. Klubas nutarė aplankyti visus sergančius narius su mažą dovanėle. V. Novog

JAMAICA SALA BŪTŲ ROJUMI . . .

Trys valandos kelio iš New Yorko į pietus, virš Floridos ir Kubos, ir jūs patenkate į visiškai kitą pasaulį: karšta saulė, akinamai baltas pakrantės smėlis smaragdinės spalvos jūra. Tai—Jamaica, Caribbean jūros sala, kurioje gyvena per 2 milijonus žmonių. Turizmo agentūros Jamaicą vadina "žemės rojumi". Tačiau estrados dainininkas, koncertuodamas Montego Bay pateikia labiau "subalansuotą" paveikslą. "Jamaica,—dainuoja jis,—būtų rojumi, jei ne . . .". Toliau vardija: jei nebūtų skurdžių, jei būtų darbo, daugiau pinigų . . .

Iš tikrųjų tai įstabi sala. Beveik per visą šalį driekiasi gražūs žali kalnai, iš kur atsiveria vaizdas į amžinai šiltą jūrą. Virš galvos šlama palmių lapai, kabo vaisių kekės. Saloje nėra nei žvėrių, nei gyvačių, kurių žmogus turėtų bijoti.

Jamaica turistams, daugiausia iš Jungtinių Valstijų, ištis rojus. Daugybė jų kasdien skrenda į du modernius aerouostus, galinčius priimti didžiausius lėktuvus,—šalies sostinėje Kingstone ir stambiausiam kurorte Montego Bay. Turistai iš Amerikos įsikuria palei pakrantę esančiuose viešbučiuose visam sezonui, trunkančiam nuo gruodžio iki balandžio pabaigos. Tai geriausias metų laikas: nesvilina saulė, nuo jūros pučia gaivūs brizai.

Jamaica gal rojumi pasirodė ir jos "atradėjams" iš indėnų aravakų genties. Jie čia atplaukė iš Pietų Amerikos žemyno ir apsigyveno Naujojoje žemėje X arba XI amžiuje. Pavadinimas "Jamaica" kilęs iš aravakų žodžio ir reiškia "medžio ir vandens žemė". Juos, indėnus, ir pamatė Christopheras Columbus, kai jo karavelė priplaukė prie kranto 1494 metais. Aravakai pasitiko keliautojus priešiškai—grėsmingai šūktelėjo ir grūmojo kamščiais. Tačiau netrukus kapituliavo—ne tiek išvydę ant kranto išlipusius jūreivius su geležiniais strypais, kiek išvydę "monstrą", grėsmingai urzugusį ir taškusį seiles: ligi šiol nei vienas vietinių gyventojų nebuvo matęs šuns.

Bet visa tai, kas angliškai, Jamaicoje sparčiai užleidžia vietą tam, kas amerikietiška. Apyvartoje—ne svarai sterlingų, o doleriai. Reklama

Prasidėjo daugelį amžių trukusi Jamaicos pavergimo istorija. Iš pradžių ji daug iškentėjo nuo ispanų, po to—anglų viešpatystės. Jų laivynas 1655 metais nuleido inkarą dabartinio Kingstone prieplaukoje. Nelaimingiausias buvo laikotarpis, kai anglai plantatoriai pradėjo auginti cukranendres, jiems prireikė vergų. Naudodami vietinių vergų pigų darbą, kolonizatoriai negirdėtai neregėtai pralabo, ir XVII amžiuje anglų kalboje labai paplito posakis—"turtingas kaip West Indijos plantatorius".

Netrukus persikėlėliai iš Šiaurės Amerikos suvokė, kad už statinaitę garsaus Jamaicos romo Afrikoje galima įsigyti beveik 100 vergų. Jamaicoje jau gyveno apie milijoną atvežtinių vergų. Dar daugiau jų pro ją pravažiavo, kaip pagrindinį regiono tranzitinį punktą, vykdamie į kitas kolonijas.

Afrikos vergų plikuonyms, susimaišę su išeiviais iš Europos ir Lotynų Amerikos šalių, dabar sudaro pagrindinius—daugiausia juodaodžius—Jamaicos gyventojus. Vyrauja anglų kalba, į kurią įėjo keletas kreolų žodžių.

Siuolaikinės Jamaicos papročiuose, varduose ir pavadinimuose, dainose ir šokiuose nemažai kitų tautų kultūrų ir tradicijų pėdsakų. Daugelio miestų ir kaimų pavadinimai ispaniškai, kitų—angliškai. Tamtamtų ritmai Jamaicos liaudies dainose primena Afriką.

Apskritai Jamaicoje labai daug Anglijai būdingų bruožų. Juk ši Britanijos kolonija nepriklausoma šalimi tapo neseniai—1962 m. Kaip ir Anglijoje, čia kairysis transporto eismas. Restoranuose rytą dažniausiai siūlomi tradiciniai angliški pusryčiai—kiaušinėlis su kumpiu, Jamaicos armijos ir policijos karininkai nešioja stekus, kaip ir jų kolegos anglai. Valstybinė struktūra primena Britanijos—ir parlamentas, ir teismas, ir vyriausybė.

Bet visa tai, kas angliškai, Jamaicoje sparčiai užleidžia vietą tam, kas amerikietiška. Apyvartoje—ne svarai sterlingų, o doleriai. Reklama

Švenčių ir Naujųjų Metų proga

Sveikinu visus "Laisvės" darbuotojus, gimines ir draugus Kanadoje ir Lietuvoje; taipgi viso pasaulio darbo liaudį kovojančia prieš karą ir neutronines žudynes. Linkiu visiems stiprios sveikatos. Lai šie ateinantieji metai būna taikos metai.

K. MAKAREVIČIUS
Vancouver, B. C., Canada

TORONTO, ONT.

MIRUS

Genei Damašienei

Reiškiamo giliają užuojautą jos vyrui A. Damašiui ir jos sūniui, taipgi apgailestaujamai netekę savo tautietės. Lai būna jai lengva Kanados žemėlė.

J. A. Morkiai
A. Poškienė
A. K. Ragauskai
V. Rimdeika
V. I. Rukai
J. Gallo
G. Fisher
M. E. Šimkūnai
F. Jenčys
J. Leskevičius
J. P. Jackson
N. Berškienė
H. Jurgaitis
J. Zeleskis

J. Sevelučis
T. Maskelis
P. M. Daugėlai
J. M. Milleriai
J. Sinkūnas
S. E. Faberaliai
A. Guobienė
B. Janauskienė
A. Gremavičius
F. E. Laurusevičiai
Ch. A. Narusevičiai
A. Gudžiauskai
V. Masienė
J. A. Ylai

TORONTO, ONT.

MIRUS

Onai Vilkelienei

Reiškiamo giliają užuojautą jos dukrai ir sūniui bei jų šeimoms, taip pat apgailestaujamai netekę geros mūsų organizacijų narės ir tautietės. Lai būna lengva jai Kanados žemėlė,

V. Grinevičienė
N. Kulokienė
A. Gaižauskienė
S. Zostautienė
A. Zigall
F. E. Laurusevičiai
Ch. A. Narusevičiai
V. Masienė
V. Rimdeika
N. Berškienė
J. A. Ylai
B. Janauskienė
T. Maskelis
A. Poškienė
J. M. Milleriai
J. Sinkūnas
A. A. Gudžiauskai
A. K. Ragauskai
A. Vaičiulienė
M. E. Šimkūnai
S. E. Faberaliai
A. Guobienė
A. Pajuodis
J. A. Morkiai
A. Balsienė

J. Leskevičius
R. F. Laurienė
M. Vaitkienė
M. Pūrienė
A. Strolienė
B. L. Lukai
J. J. Kuzmai
J. Kuzma
S. J. Kuisiai
I. Bulavienė
J. T. Maskeliai
P. Bikus
A. Savickis
J. Thomas
M. Brown
J. H. Donnelly
H. Matus
J. V. Gormanai
R. N. Marshall
N. B. Holmes
A. F. McWilliam
C. H. Degutis
P. Alksninis, Jr.
P. Alksninis, Snr.
I. Rukienė

V. Rukas

perša amerikietiškas prekes. Jamaicos, kaip ir daugelio kitų Karibų jūros baseino šalių, ekonomika visiškai priklauso nuo JAV monopolijų. Du trečdaliai šalies pagrindinės šakos—boksitų ir aluminio gavybos—priklauso Amerikos ir Kanados kapitalui. Dabar smarkiai sumažėjo šios žaliavos paklausa pasaulio rinkoje, todėl šalies ekonomika patiria didelę krizę.

Nelengva prasibrauti į rinką ir su Jamaicos žemėje išaugintais bananais, kitais vaisiais, cukrumi. Tvirta valiutą atsiveža tik turistai, ir jų teikiamos pajamos sudaro nemenką šalies biudžeto dalį. Tik šito maža. Be to, šalis daug sunaudoja valiutos ne tik pramonės prekėms, bet ir maisto produktams pirkti. Restorane jūs galite paragauti sviesto, atvežto iš Naujosios Zelandijos, džemo iš Kalifornijos ir dešrelių iš Floridos.

Jamaica turi tiek daug skolų, jog vargu kada nors iš jų išbrisi. Ne mažiau kaip pusė visų nacionalinių pajamų, kurias teikia eksportas, eina procentams mokėti Amerikos bankams, tarptautiniams valiutos bankui, kitiems kreditoriams. Iš Jamaicos be paliovos čilpiamos sultys, ir ji liks varginama. Tokia, beja, visada ir buvo.

Sakyk, nesakęs, o estrados dainininkas teisus: "Jamaica būtų rojumi, jei ne . . .".

Valentinas Vasilecas
TASS-o koresp.
Kingstonas-New Yorkas
["Komjaunimo Tiesa"]

Cleveland, Ohio

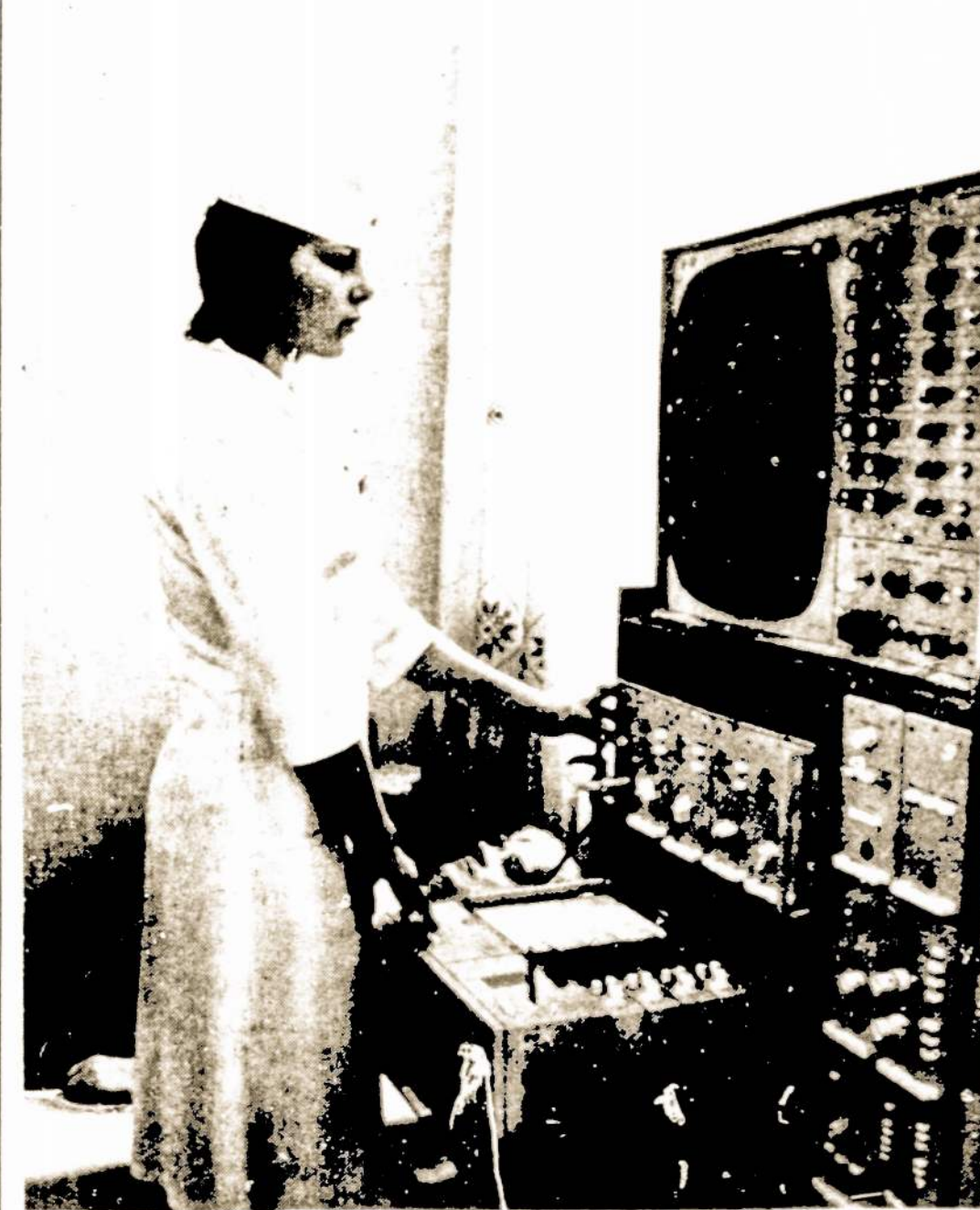
Noriu nuo savęs išreikšti giliają užuojautą Antano Bimbos žmonai Ilsei. A. Bimba trumpai Clevelande gyveno prieš karą ir susipažino su mano tėvais. Tais laikais visi kartu veikė darbininkškuose reikaluose.

"Laisvė" tėvai skaitė nuo pirmos jos išleidimo dienos. Aš, būdama dar labai jauna, su tėvais neapleisdavau nė vieno prakalbų, nes jie dažnai neturėjo kur manęs palikti. Pradėjau klausyti kalbėtojų ir pradėjau gana gerai suprasti. Iš visų kalbėtojų man buvo geriausiai suprantamas A. Bimba. Kaip papaug, paprastai neidavau į prakalbas su tėvais, bet kaip atvykdavo Bimba, dr. Kaškevičius ar Jukelis tai vis kartu su tėvais eidavau.

Paskiausiu laikui mačiau draugą Bimbą per kelis LDS seimus. Adelė Susnis

Washington. — JAV uždejo suvaržymus iš Kinijos importuojamiems tekstilės gaminiams. Šio žygio imtasi nutrukus apibūso pasitarimams. Kinai ketina suvaržyti Amerikos kukurūzų ir medienos importą. Valstybės departamentas tvirtina, kad šis sprendimas neturės įtakos ir Valstybės sekretoriaus George Shultz apsilankymą Kinijoje ateinantį mėnesį.

Varšuva. — Buvęs Solidarnostės unijos vadas Lech Walensa norėjo atgauti savo seną Darbą Gdanskio laivų statykloje. Prieš tapdamas unijos vadu, jis ten dirbo elektriku. Bet darbovietė jo nepriima atgal, nes sakoma, kad jis turis nesutvarkytų dalykų, ypač reikalaujama, kad jis pateiktų pilną unijos finansinę atskaitomybę. Walensa tvirtina, kad jis vistiek save laiko tanautoju ir kad prireikus jis eis į teismą. Einant laikraščiai ir spauda, agentūros skelbė, kad kovo mėnesį Walensa ruošiasi apilankyti Vatikane popiežių Joną Paulių, kurį socialistinių šalių spauda kaltina kišimusi į Lenkijos vidaus reikalus.

Netoli Elektrėnų ant krašto aus ežero kranto išaugo dailūs pastatai—Lietuvos VRE profilaktoriumas. Čia energetikai išsisi ir gydosi. Jų paslaugos gydymosi fizikultūros salė, vonios, kaskadinės maudyklės, įvairūs kabinetai, erdvi valgykla, poilsio kampeliai.

Nuotraukoje: Medicinos sesuo Audra Misiūnienė tikrina širdį. M. Baranausko nuotrauka

St. Petersburg, Fla.

Gruodžio 4 d. LSP salėje įvyko klubiečių metinis susirinkimas. Jį pravedė Klubo prez. V. Bunkus. Klubo valdyba bei renginių komisija pateikė pranešimus iš savo veiklos. V. Bunkus pranešė, kad Klubo renginiai šiuo metu sėkmingi, nes atvyksta iš šaltų kraštų mūsų pobūvių lankytojai.

Svečiams patinka mūsų lietuviški valgiai. O be to, turime gerą muziką ir mėgėjai pasižako. Visuomet po vadovybės Helenos Janulytės įvyksta dainų programa. V. Bunkus pranešė, kad šandien į Klubą įsirašė du nariai—John ir Betty Jocias. Ačiū jiems. V. Bunkus taip pat pranešė dar kitus svarbius sutvarkytus reikalus prie salės. Padėkojo klubiečiams, prisidėjusiems salę sutvarkyti.

Klubiečiai nutarė įteikti paramos, March of Dimes, Salvation Army ir American Cancer Society po \$25.

Klubu valdybą 1983 metais išrinkti sekami: prezidentas Valys Bunkus, viceprezidentas Stasys Kuzmickas, protolų sekretorė Aldona Alekniene, išdininkė Bronė Vaitkienė, finansų sekretorė Mary Brennan.

Direktoriai Povilas Alekna, Pranas Budrionis, Walteris Dūda, Lee Orent, Helena Šarkūnienė. Tvarkos prižiūrėtoja Helena Saurienė.

Klubu finansų knygas patikrins Lee Orent ir Mary Brennan.

Pabaigus susirinkimą šeiminkės pavaišino pietumis. Po pietų, Helenos Janulytės vadovybėje, Dainos Mylėtoju choras atliko dainų programą. Stasys Kuzmickas dainavo solo. Sekė šokiai iki vėlumos.

Gruodžio 11 d. LSC klubo salėje įvyko LLD 45 kuopos metinis susirinkimas. Jį pravedė kuopos pirmininkas Stasys Kuzmickas. Kuopos valdyba bei renginių komisija pateikė kuopos veiklos pranešimus. Pirmininkas Stasys Kuzmickas pranešė, kad kuopa gyvuoja gerai, nariai su valdyba kooperuoja, gauname naujų narių. Jau atvyko svečių žiemai praleisti. Jie mūsų pobūvių nuolatiniai lankytojai. Šiuo metu kuopos renginiai sėkmingi, turime gerą muziką visuomet turime šokėjų.

Gruodžio 18 d. Lietuvių S. Piliečių salėje įvyko Saunios išleistuvės. Adelė Pakalniškienė palieka St. Petersburgą ir išvyksta gyventi į Floridos sostinę Tallahassee.

Ta proga Valys Bunkus pasakė įžanginę kalbą. Adelė Pakalniškienė per septynis metus laiko dirbo Klubu finansų sekretore. V. Bunkus plačiai kalbėjo apie Adelės nuopelnus. Septynių metų sąžiningą darbą Klubui. Baigdamas kalbą V. Bunkus pagerbdamas Adelę apgusė lietuviška juosta.

Pakalbėjo Bronė Vaitkienė, linkėjo Adelei, geriausios sėkmės naujoje vietoje, prašė prie progos užsukti į St. Petersburgą pas senus bičiulius.

Baigus kalbėti Bronė Adelei prisegė gėlę ir įteikė nuo organizacijų dovaną, taip pat buvo įteikta gėlių puokštė nuo Al. ir Veros Zurių. Paskutinis kalbėjo Adelės senas bičiulis Julius Greblikas. Linkėjo Adelei sėkmės ir linksmo gyvenimo naujoje vietoje. Kadangi Adelė tą pačią dieną paminėjo savo 70-ąjį gimtadienį, pobūviu dalyviai jai padainavo linksmo gimtadienio ir ilgiausių metų.

Paskutinė programos dalis, vadovaujanti Helenai Janulytei, Dainos Mylėtoju choras padainavo keletą dainelių. Viena buvo skirta Adelei. Ji visiems už pasakytą gražias kalbas ir dovanas padėkojo.

V. Bunkienė

HAVERHILL, MASS.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Vladas Račkauskas

Mirė 1978 m. sausio 27 d.

Jau suėjo penkeri metai nuo jo mirties, bet vis dar negaliu pamiršti. Tik tiek galiu tarti: Ilsėkis gražioje Lietuvių kapinėse.

Tavo žmona — ANTOSE RAČKAUSKIENE
Miami, Fla.

WESTWOOD, MASS.

MIRUS

Beatrice Žukauskienei

Reiškiame gilią užuojautą jos dukrai ir žentui Helen ir Wilfred Bond, anūkiui ir jo žmonai Doctor Rodney ir Barbara Bond; taipgi visiems giminėms bei artimiesiems.

JULIA GITTZUS ir šeima
Bedford, Mass.

WESTWOOD, MASS.

Gruodžio 24 d. Mirus

Beatrice Žukauskienei

Reiškiame gilią užuojautą mylimai dūkrelei Helen Bond ir jos vyrui Wilfred, anūkiui Dr. Rodney Bond, jo žmonai Barbarai ir dūkrečioms Emily ir Matildai, taipgi sesutėms Olgai Baltūnienėi ir Onai Čiudarienei Tarybų Lietuvoje, taip pat kitiems giminėms bei artimiesiems.

Ilsėkis ramiai ant gražaus kalnelio.

JULIA DRUŽIENE
VICTOR KAVOLIČNAS

Norwood, Mass.

DETROIT, MICHIGAN

MIRUS

Mary Bacevich

1983 m. sausio 10 d.

Reiškiame gilią nuoširdžią užuojautą dūkrelei Aldonai; žentui Vytout Petrui; anūkiui Jeffrey ir jo žmonai Melody; anūkei Sharon ir jos vyrui Malcolm Wilson; sūnėnams Frank Yankaitis ir Carl Jansen; dūkrečiai Chris Williams, visiems giminėms bei įdėjos draugams.

Žinokite, kad ir mes kartu liūdime, netekę mylimos draugės.

DETROIT MOTERŲ PAŽANGOS KLUBAS

DETROIT, MICHIGAN

MIRUS

Mary Bacevich

1983 m. sausio 10 d.

Reiškiame gilią nuoširdžią užuojautą dūkrelei Aldonai; žentui Vytout Petrui; anūkiui Jeffrey ir jo žmonai Melody; anūkei Sharon ir jos vyrui Malcolm Wilson; sūnėnams Frank Yankaitis ir Carl Jarušinskui; dūkrečiai Chris Williams, visiems giminėms bei įdėjos draugams.

Žinokite, kad ir mes kartu liūdime, netekę mylimos draugės.

Alice Sharka
Antonette ir Kestutis Garelis
Bertha ir Tony Rye
Isabel ir Al Brazas
Minnie ir Chuck Tvaska
Frank Yashonis
Mary ir Frank Nienus
Millie ir Tony Vasaris
Sophie ir Frank Nakas
Jadvyga ir Petras Putrius
Josephine ir Alphonse Urban
Louis Turzak
Teofilė Masis

Ruby Jeske
Emma ir Alfons Rye
Eva Yuodaitis
Estelle ir John Smith
Alice ir Al Stacey
Anna Doekus
George Janonis
Ruth ir John Merrick
Amilia Daskus
Albena ir Ray Lyben
Julia ir Carl Jansen
Angela ir Stu Riddell
Stephanie Masis

Detroit, Michigan

Mirė

Išbuvus dvi dienas Mt. Carmel ligoninėje, sausio 10 d. mirė MARY BACEVICH, sulaukus 92 metų amžiaus. Jos širdelė pailso-sušlubavo, gavo plaučių uždegimą, ir mirė. Buvo pašarvota Charles R. Step laidotuvių namuose. Palaidota sausio 12 d. Woodlawn kapinėse šalia jos mylimo vyro Juozo Bacevičiaus, kuris mirė 1971 metais lapkričio mėn.

Laidotuvių namuose ir kapinėse liūdną atsisveikinimo kalbą pasakė Stefaniya Masytė. Grabnešiai buvo Carl Jansen, James Graham, Allen Agnew, Stu Riddell, Chuck Tvaska ir Stanley Tvaska. Po laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į Detroito Lietuvių klubą, kur buvo patiekti skanūs pietūs.

Marytė Bacevičienė gimė 1890 metais rugsėjo 7 d. Lietuvoje, Trumpasčių kaime, Jonišio rajone.

Būdama dvidešimt trijų metų, 1913 metais paliko Lietuvą ir atvyko į Pensilvaniją, apsigyveno Monissen miestelyje. Ten ji susipažino su Juozu Bacevičium ir 1915 metais gruodžio 5 d. jie apsiavedė. Abu išgyveno 56 metus. Pensilvanijoje jiems gimė dūkrele Aldona. Visi į Detroitą atvyko 1923 metais, ir čia visą laiką gyveno.

Velionė Marytė Bacevičienė dideliam nuliūdime paliko savo mylimą dūkrele Aldoną; žentą Vytautą Petrui; anūką Jeffrey ir jo žmoną Melody; anūke Sharon ir jos vyrą Malcolm Wilson; mirusių sesutės sūnų Frank Yankaitį, West Millin, Pensilvanijoje; sesutės dūkrele Chris Williams ir jos vyrą Albert, Dequesne, Pensilvanijoje; sesutės sūnų Carl Jansen (Jarušinską) ir jo žmoną Julia, ir daug kitų giminių bei draugų.

Atvykus į Ameriką, velionė troško liūdžiai geresnio gyvenimo. Ji rėmė pažangiąją spaudą; dalyvavo tarp progresyvių žmonių; prigulė jo ir dirbo darbininkų organizacijose. Prigulė prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 352 kuopos ir prie Detroito Moterų Pažangos klubo. Ji skaitė pažangiąją spaudą: "Vilni" ir "Laisvė" ir tuos laikraščius visuomet rašė poeziją. Marytė Bacevičienė buvo gabi poetė. Ji parašydavo poeziją pritaikindama ir pagerbdama visokių įvykius. Daug eilėraščių parašė mirusių pažangių lietuvių pagerbimui. Kuomet mirė jos mylimas vyras Juozas, ji jo garbei parašė sekamą eilėraštį:

Kai amžinu miegu
jau tu užmigai,
Rūpesčius ir vargus
visus palikai,
Gyvenime buvo
daug karčių dienų,
Nes pasaulis pilnas
didžiausių skriaudų.

Dabar tavęs
niekas nebeišnaudos,
Gavai lygią dalį
žemelės juodos.
Gamta yr teisinga—
sulygina visus,
Didžiausius turtuolius
ir vargšus biednus.

Ilgą eilę metų
gyvenom biednai,
Bet mirtis perskyrė,
tai liūdna labai.
Nors tavo gyvybė dingo
kaip sapnai,
Bet mūsų širdyse
liksi amžinai.

Kada anksti rytą
saulutė tekės,
Žalieji lapeliai
maloniai šlamės.
O kai švelnus vėjas
žemę pažarstys,

MARY BACEVICH

Tai įvairios gėlės

ant kapo pražys.

Velionė mylėjo žmones ir gėrbė visus einančius progreso keliu. Gražiai ir laisvai užaugino dūkrele Aldoną, kuri nuo mažų dienų dalyvauja tarpe progresyvių žmonių. Todėl velionės laidotuvės buvo nepaprastai didelės. Į Woodlawn kapines važiuavo daug mašinų. Laidotuvų direktorius, Charles Step (Stepanauskas) Sr. gražiai viską sutvarkė ir laidotuvės buvo įspūdingos.

Sunkiai serga

Sausio 11 d. Harper ligoninėje Servit Gugui padaryta sunki širdies operacija. Rašant šiuos žodžius, patyrėm kad operacija tęsėsi keturias ir pusę valandų, bet gerai pavyko. Servitas dabar ilsisi ligoninėje. Tikimės jį vėl susirinkimuose už poros savaitių.

Iš Atlanta, Georgia atskrido jo dūkrele Pat ir abi su jo žmona Ruth Gugas ji nuolat prižiūri.

Servit Gugas yra LDS Centro prezidentas; LDS 21 kp. finansų sekretorius ir iždininkas ir Detroito Lietuvių klubo finansų sekretorius. Pasiūskime jam į namus kortele, kad greit pasveiktu: 9128 Dale, Redford, Michigan 48239.

Žiemos švenčių ir Naujųjų Metų proga

Sveikiname visus mūsų draugus, bičiulius ir gimines Amerikoje ir Lietuvoje.

Linkime sveikatos, laimės ir taikos pasaulyje.

MILLIE KANCERE ir šeima
Burbank, Ill.

SVEIKINAME

su Naujųjų Metų šventėmis savo mielus gimines ir draugus Tarybų Lietuvoje ir Amerikoje.

Linkime geros sveikatos, laimės ir sėkmės.

KLEOFASA ir WALTER KELLY
St. Petersburg, Fla.

SVEIKINAME

su Naujaisiais metais visus klubo narius, rėmėjus, draugus kurių pastangomis Klubas gyvuoja.

Linkime geros sveikatos, laimės, sėkmės. Lai 1983-ieji metai neša Tautų sugyvenimą ir pasaulinę Taiką!

VALDYBA ir NARIAI
LITHUANIAN SENIOR CITIZENS CLUB
St. Petersburg, Fla.

SVEIKINAME

su Naujaisiais 1983-iaisiais metais "Laisvės" kolektyvą, skaitytojus, korespondentus, vadininkus, draugus Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje.

Nuoširdžiai linkime geros sveikatos, ryžto, neblėstančios energijos, laimės.

Tegyvuoja Tautų bendradarbiavimas ir pastovi Taika!

ALDONA ir PAUL ALEKNAI
Seminole, Florida

Naujųjų vietoj

Gera žinoma windsorietis ir Klubu narys, George Kodis gyvena naujųjų vietoj: Beacon Hill Lodges of Canada, 350 Dougall Avenue, Windsor, Ontario, Canada N9A-4P4, kambarys 520. Windsoriečiai ir detroitiečiai aplankykite George Kodį ir jį palinksminkite. Si vieta randaš Windsoro mieste, paranki privačiuot.

Filmas apie Lietuvą

Detroito Lietuvių klubo valdyba prikalbėjo savo nari Albiną Būbnelį parodyti filmą apie Lietuvą iš savo viešnagės Lietuvoje 1982 metais. Albinas ir jo žmona Susan Būbnelis tą filmą susuko. Parodys visiems Klubu patalpose vasario 27 d. 1 val. po pietų. Įžanga nemokama. Detroito ir apylinkės lietuviai turėtų pasinaudoti šia proga ir pamatyti vėliausią filmą apie Tar. Lietuvą.

Stefaniya

Atsiprašome

Šios dienos laikraštyje telpa penki Naujųjų Metų Sveikinimai. Jie turėjo laikraštyje būti tarp pirmųjų sveikinimų, nes visus penkis gavome lapkričio 24 d. Kaip nors tos dienos laisvų redakcijoje nematėme. Kvotos buvo išrašytos, pinigai įtraukti į knygas, bet sveikinimai pasilikę vokuose.

Labai atsiprašome.

Sausio 7 d. "Laisvėje" aukotojų "Laisvės" fona saraše buvo paskelbta \$25 auka nuo Reginos Trakimavičiū, Worcester, Mass., o turėjo skambėti sekamai: Johanna Demikis, Worcester, Mass., per Regina Trakimavičienę atsiuntė \$25.

Atsiprašome abiejų draugų.

administracija

Konsulas Vaclovas Sakalauskas

Užpėreita savaitgalį New Yorke buvo iš Washington, D. C. atvykęs Konsulas, TSRS Ambasados Washington Pirmasis Sekretorius Vaclovas Sakalauskas su žmona Jūrate, dukra Jurga ir sūnum Mariu.

Aišku, draugas Sakalauskas atvyko savo darbo reikais, bet rado progos su lietuviais susitikti. Visada malonu pasimatyti su draugais iš Lietuvos ir su jų šeimomis.

Red.

Miami, Fla.

PARSIDUODA BUTAS

Parduodama trijų kambarių apartamentas su baldais, apyseniems žmonėms. Kaina \$12,000. Mėnesinė mokesčiai už laikymą namo ir už vandens \$17.

Alfonssas Švegzda
70 N.W. 77th St., Apt. 15
Miami, Fla. 33150
(2-4)

BRIEFS

The Balalaika Symphony Orchestra conducted by Alexander Kutin presents an Evening of Russian Music, Song and Dance at Alice Tully Hall, 65th Street & Broadway, Saturday evening, February 12th, 7:30 P.M.

One of the truths that all of us face is "we can't be around forever."

The problem is, it's easy to think about it next week or next year, or the year after that... and in putting it off, leave an estate that's confused and messy and somebody else's problem. A problem, usually, for someone we love.

So in your best interest (and theirs), it's important to have a will... a legal, written statement of what you want to go where and to whom, and arrange it now while it's up to you.

And the benefits are many. When you make out a will...

• You distribute your assets to the people you want to have them. (If you want Cousin Ella to get the grand piano, it gives you the way to say so.)

• You avoid unnecessary estate tax burdens. (If you don't figure out your plans, the government will, according to fixed formulas you may not like at all. It'll cost more, too.)

• You avoid additional administrative expenses. (In your will, you can name an individual you wish to execute your estate... someone you trust to understand your family's situation. It's clean, clear and simple.)

• You have the option of changing your mind. (A will, while it's legal and precise,

DEMONSTRACIJOS PRIE PENTAGONO TYRIMŲ INSTITUTO

New York — Pereitą penktadienį, besirengiant paminėti Martin Luther King Jr. gimtadienį, būsų jaunimo surengė demonstracijas prie Riverside Tyrimų Instituto. Vieni prisirakino prie durų ir užblokavo įėjimą, o kiti susėdo ant grindinio ir dainavo taikos himnus. Policija suėmė 37 asmenis, jų tarpe ir kun. Daniel Berrigan, kuris dažnai dalyvauja demonstracijose prieš branduolinius ginklus.

Sis Institutas yra New Yorko centre ir atlieka tyrimus Pentagonui.

New York. — Hebrajų kalba leistas laikraštis The Jewish Daily Forward, finansinių sunkumų paliestas, tapo savitraščiu. Savo metu jis buvo vienu įtakingiausių laikraščių. Įsteigtas prieš 85 metus. Dabar teturi 20 tūkstančių skaitytojų. Pats didžiausias tiražas buvo 1924 m., kada spausdinta 220 tūkstančių egzempliorių.

The bus for Rochester is late. Have to get there at 2 this afternoon for a mass meeting mainly to collect money for the war relief.

Rather tired. Tomorrow have to get up early again to go to Cleveland.

January 5, 1942
War! The Red Army is still pushing the nazi hordes away on all fronts.

January 6, 1942
Cleveland, Ohio

President Roosevelt spoke on the "State of the Nation." It was a masterly speech.

We shall spend 56 billions this year to defeat the Axis!

Went to see four old readers.

Dr. Simans took me to Akron. Only two families met and both paid dues to the Literary Society. They promised to get two or three more members to pay their dues for 1941.

Dr. Simans is a marvelous person—sincere, loyal and most active.

Iise

"Laisvės" people working for the Russian War Relief

LAISVĖ

Week
102-02 Liberty
Ozone Park, N.Y.
Telephone: 66
Area Code

NO. 4

KRIS

Branduolinis k...
Dvi garbės sa...
Kaip iš tikro b...
Vaizduotė-tikr...

R. BAR

Kaip funkci...
valdžios, jeig...
plataus masto...
karas? Kaip a...
jų šalių sostin...
po branduolini...

Viename Bo...
laikraštukyje...
dvi galimybės...
įsivaizduoja p...
ganas, ir kaip...
Stai Reagano...
(kaip tai įsiva...
tukas):

"Po pirmo...
prezidentas i...
dalis specialiu...
gali savi mi ne...
parai, pakils...
džios labai au...
ratu maždaug...
tono. Orlaivis...
skraidančiais...
mais, iš kur F...
kys kontaktas...
muose įsikūr...
manda..."

Bet kaip bus...
Anot to laiš...
nas taip įsiva...

"Po atakos...
i Andrews ka...
iš kur jis heli...
Baltuosius r...
sutiks dvi...
bos,—įprasto...
speciali, gedu...
iš įvairių ku...
atstovų su ju...
ant rankovių...
prezidentas p...
levizija visai...
talė kalba, pe...
vienu metu ne...
Ir jo balsas...
jau repetuoja...
goje atsisveik...
naktis, amerik...

Bet kaip i...
Jeigu orlaivis...
sileisti Andre...
iš šarvuotini...
tas išpuolimas...
dėtų riedėti l...
no, jis riedėtu...
mirštančiųjų...
nuodegulus, n...
nais nuodais, k...
Prie Baltu...
dentą sutikti...
gybos, o nula...
tvoros, išdaū...
laužytos durų...
nelaimingieji...
shingtoniečiai...
gauti į vidų...
manė, randas...
vės. Pačiame...
bus pilna lavo...
per televizija...
būtų: gigantiš...
sunaikinę visa...
valas būtų ta...
vū...

Man atrodo...
laikraštyje ra...
lio vaizduotė...
rovi, negu p...
to. Man atro...
prezidentas R...
bineto nariai...
ninkai, kurie...
ne, korporaci...
kurie krauna...
ginklavimosi...
bar privilegij...
niai įsivaizdu...
tų ir su ja...
karo atsitiki...
prisidėtų prie